

**Лабораторія законодавчих
ініціатив**

**Одеська обласна організація
«Комітет виборців України»**

ПРОГРАМА МАТРА НА 2010 РІК

**Проект
«Посилення співпраці влади і громадськості
на місцевому рівні заради розвитку громади»**

***Лабораторія законодавчих ініціатив
за підтримки
Програми МАТРА Посольства Королівства Нідерландів***

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

**ТРЕНІНГ
ДЛЯ ПРЕДСТАВНИКІВ ОРГАНІВ МІСЦЕВОЇ ВЛАДИ ТА НУО
8 – 10 квітня 2011 року, Одеська область**

Сесія 1.

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ: ПРОЦЕС ВИРОБЛЕННЯ ПОЛІТИКИ

ЩО ТАКЕ ПОЛІТИКА?

ПОЛІТИКА ЯК POLITICS –

це постійне змагання за залучення прихильників, владу, повноваження та ресурси, якими наділяє ця влада

- Вибори та виборчі кампанії
- Коаліційний процес
- Посадові призначення
- Керовані голосування
- Залежність влади від бізнесу

СТРУКТУРОВАНА
ВЗАЄМОДІЯ

ПОЛІТИКА ЯК POLICY –

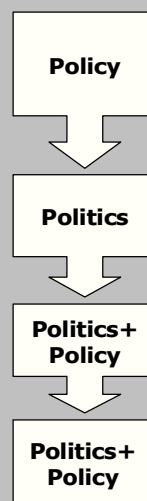
це постійний виважений вибір, РАЦІОНАЛЬНЕ використання доступних ресурсів (економічних, соціальних, інформаційних, інтелектуальних) задля вирішення суспільних проблем

- Політичні дебати
- Розробка стратегій, концепцій і програм
- Прийняття законів
- Консультації

УПОВНОВАЖЕНИЙ
ВИБІР

ЩО ТАКЕ ПОЛІТИКА?

- Політики (обрані представники) визначають напрям діяльності уряду, використовують свої повноваження для того, щоб передати підтриманий виборцями курс заходів урядовій машині
- У цьому процесі вони ведуть між собою боротьбу й шукають підтримки – від виборців, колег-політиків, а також від інших заінтересованих осіб: це і є «політична боротьба»
- Політичне життя – боротьба за право здійснювати державну/публічну політику
- Вимога боротися за переваги може суперечити прагненню до бажаних цілей

ЩО ТАКЕ ПОЛІТИКА?

ПОЛІТИКА ЯК ПОЗНАЧЕННЯ СФЕРИ ДІЯЛЬНОСТІ ТА РІВЕНЬ УЧАСТІ УРЯДУ	«Житлова», «молодіжна», «енергетична», «фінансова», «регуляторна», «антимонопольна» політика як сфери або галузі державного управління, як своєрідні зони автономної діяльності, які виявляються настільки тісно переплетеними, що іноді важко відділити їх одну від одної.
ПОЛІТИКА ЯК ВИРАЖЕННЯ БАЖАНОГО СТАНУ СПРАВ	Вираження широкомасштабних (або «кінцевих») цілей урядової діяльності і описання стану справ, що домінуватиме у разі досягнення зазначених цілей. («Наша політика – доступне житло за помірну ціну»).
ПОЛІТИКА ЯК КОНКРЕТНІ ПРОПОЗИЦІЇ	Мова йде про пропаганду очікуваних дій уряду. («Наша політика – демонополізація ринку постачання газу підприємствам хімічної промисловості»).
ПОЛІТИКА ЯК КЛЮЧОВІ РІШЕННЯ УРЯДУ	Конкретні рішення органів влади, які найчастіше впливають із «моменту вибору» у певних відомих. Такі стратегічні рішення визначають фундаментальний напрям для наступних тактичних кроків. («Ми відмовились від функціонування спеціальних економічних зон як інструментів стимулювання регіонального економічного розвитку»).

ЩО ТАКЕ ПОЛІТИКА?

ПОЛІТИКА ЯК ФОРМАЛЬНЕ ЗАТВЕРДЖЕННЯ	Етап узаконення певних ініціатив. Як правило, державна політика певній сфері асоціюється з ухваленням відповідних законів («митна політика» – з ухваленням Митного кодексу, фінансова політика – з прийняттям Державного бюджету України).
ПОЛІТИКА ЯК ПРОГРАМА	Ухвалення стратегічних документів на кшталт державних програм, національних стратегій, концепцій, доктрин тощо для визначеної і відносно специфічної сфери урядової діяльності («Державна програма «Вугілля України», «Національна концепція судово-правової реформи»).
ПОЛІТИКА ЯК ПРОДУКТ	Здійсненні дії уряду на відміну від обіцянок здійснити ті чи інші дії чи простому їх санкціонуванню («Уряд прийняв рішення»).
ПОЛІТИКА ЯК РЕЗУЛЬТАТ	Фактичні досягнення («Наша політика – це річне економічне зростання у 12,4 %»).
ПОЛІТИКА ЯК ПРОЦЕС	Реалізація «політики» передбачає більш-менш тривалий період у часі. («Для реалізації задуманого хоча б рік не заважайте уряду працювати ...», «... на жаль, результатами нашої політики скористається уже інший уряд»).

ФІНАЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ

- Максимізація особистого добробуту
- Захист мінімального добробуту
- Максимізація чистого добробуту (різниця між загальними вигодами та витратами)
- Максимізація перерозподілу добробуту (на користь окремих груп)

СПРАВЕДЛИВІСТЬ

ГОРИЗОНТАЛЬНА – передбачає неупереджене ставлення до рівних за соціальним статусом учасників політичного процесу
ВЕРТИКАЛЬНА – стосується розподілу благ та незручностей між тими, хто має різний соціальний статус
МІЖ ПОКОЛІННЯМИ – має справу з розподілами вигод та витрати для майбутніх поколінь

СТАНДАРТИ ЕФЕКТИВНОСТІ ДЛЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОЇ ВЛАДИ (ISO)

- Вимоги ефективної системи менеджменту для забезпечення системності та стабільності управління територією
- Досягнення поставлених цілей за рахунок доступних ресурсів
- Система менеджменту по наданню адміністративних послуг (видачі дозволів, довідок, ліцензій); перелік послуг, які можуть знадобитися громаді, має бути включений у реєстр послуг

Передбачуваність
роботи органів
влади

Довіра
громадян

ЯК ПРАЦЮЮТЬ СТАНДАРТИ ЕФЕКТИВНОСТІ ДЛЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОЇ ВЛАДИ?

• Інформаційні карти

- Який орган надає послугу?
- Де він знаходиться?
- Які документи необхідні?
- Скільки це коштує?
- Протягом якого строку буде надана послуга?
- Який порядок розгляду?
- Які можливі причини відмови?
- Яка законодавча база?

• Центри надання муніципальних послуг (принцип “єдиного вікна”)

Єдине місце, куди можна звернутися за отриманням будь-якої публічної послуги: громадянин передає одній особі (державному адміністратору) необхідний пакет документів і через деякий час приходить отримати оформлений дозвільний документ

• Механізми моніторингу та критерії оцінки ефективного надання послуг

ЗАПРОВАДЖЕННЯ СТАНДАРТІВ ISO 9001:2000 В ОРГАНАХ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ НОВОАЗОВСЬКОГО РАЙОНУ (Донецька область)

- Організовано навчання 17 представників органів місцевого самоврядування (районних, сільських, селищних рад) за програмою “Спеціаліст із системи менеджменту якості”: (1) семінар “Міжнародні стандарти ISO 9001:2000 в органах місцевого самоврядування”; (2) лекція з тематики стандартизації роботи органів місцевого самоврядування; (3) 5-тиденний семінар-тренінг за програмою “Спеціаліст із системи менеджменту якості”. На завершення курсу був проведений іспит, за результатами якого учасники навчання отримали сертифікат “Внутрішній аудитор системи менеджменту якості” та “Спеціаліст системи менеджменту якості”.
- У жовтні 2008 року у кожній з 9-ти рад були сформовані та затверджені рішеннями виконавчих комітетів робочі групи з розробки системи менеджменту якості, визначені представники керівництва по якості та відповідальні за розробку, запровадження та підтримку роботи системи. До складу кожної групи увійшли незалежні експерти.
- Підготовлені робочими групами програми розробки системи менеджменту якості були затверджені виконавчими органами відповідних рад.
- За період із жовтня по грудень 2008 року було проведено 20 засідань робочих груп, за результатами яких у кожній раді були розроблені Політика та цілі сфери якості, визначені перелік послуг рад для розробки інформаційних карт, визначені процеси, що обов’язково мають бути задокументовані, розроблений типовий проект керівництва якістю.

**ЗАПРОВАДЖЕННЯ СТАНДАРТІВ ISO 9001:2000 В
ОРГАНАХ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ
НОВОАЗОВСЬКОГО РАЙОНУ (Донецька область)**

- Протягом всього часу реалізації ініціативи, робочі групи розробляли інформаційні карти послуг, які пізніше були розміщені на інформаційних стендах місцевих рад. Ці карти містили інформацію про послуги, умови та строки їх надання, відповідальних осіб та іншу інформацію, необхідну кожному мешканцю, що звернувся до місцевої ради.
- У грудні 2008 року в усіх 9-ти радах відбулися сесії, на яких були затверджені всі основоположні документи системи менеджменту – Політика та цілі сфери якості

**ЗАПРОВАДЖЕННЯ СТАНДАРТІВ ISO 9001:2000 В
ОРГАНАХ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ
НОВОАЗОВСЬКОГО РАЙОНУ (Донецька область)**

УСКЛАДНЕННЯ

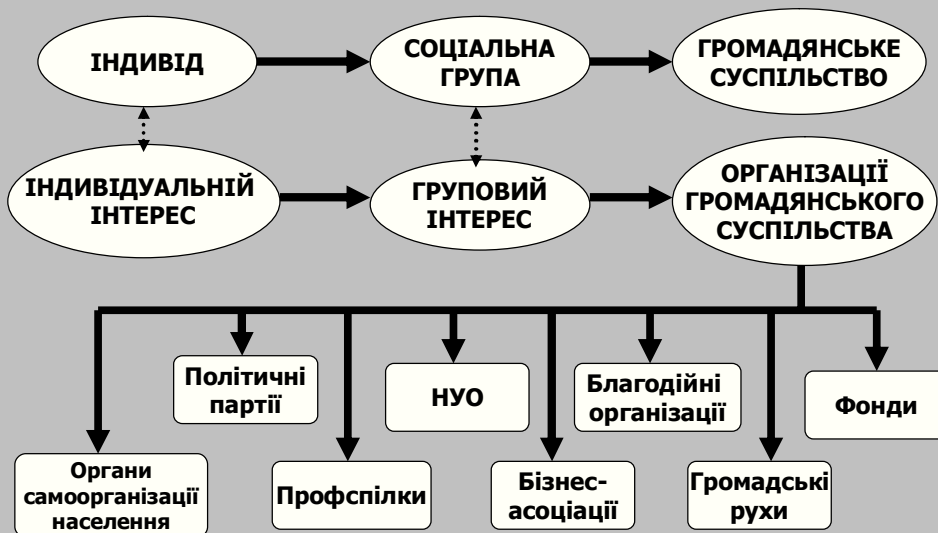
Відповідно до штатного розпису, затвердженого кожною радою, на одного працівника (секретаря ради) були покладені практично всі функції ради:

- Неможливо провести розподіл відповідальності між співробітниками, як того вимагає Стандарт, а тому неможливо розробити деякі документи: “матриця відповідальності” та “моделі процесів”, так як основна маса обов’язків у сільській раді замикається на одній особі – виконавці
- Проблематично виконати вимогу Стандарту щодо необхідності проведення внутрішнього аудиту таким чином, аби аудитор не перевіряв сам себе

2. ЩО ТАКЕ ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО?

- Політична спільнота, суспільна сфера, в якій держава зацікавлена та має свої інтереси
- Благо, в той час як держава – зло; чим досконалішим є громадянське суспільство, тим менше воно потребує регулювання з боку держави
- Сфера реалізації частих цілей конкретних індивідів; у громадянському суспільстві немає повної свободи, оскільки завжди наявне протиріччя між приватним інтересом і владою, що має всезагальний характер
- Сума інтересів індивідів, існування якої обумовлює необхідність держави
- Сфера суспільства, що є відокремленою і незалежною від держави

ЩО ТАКЕ ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО?

ЩО ТАКЕ ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО?

Існує багато різних організацій громадянського суспільства, але всі вони відповідають таким критеріям:

- Незалежність
- Самоуправління
- Реінвестування матеріальних цінностей
- Суспільне благо
- Самомотивація

ЗАКОН УКРАЇНИ “ПРО ОБ’ЄДНАННЯ ГРОМАДЯН”

- ОБ’ЄДНАННЯ ГРОМАДЯН – добровільне громадське формування, створене на основі єдності інтересів для спільної реалізації громадянами своїх прав і свобод
- ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ – прихильників певної загальнонаціональної програми суспільного розвитку, які мають головною метою участь у виробленні державної політики, формуванні органів влади, місцевого та регіонального самоврядування і представництво в їх складі
- ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ – це об’єднання громадян для задоволення та захисту своїх законних соціальних, економічних, творчих, вікових, національно-культурних, спортивних та інших спільних інтересів

-Громадські рухи
-За віком
-Професійної спрямованості
-Екологічні
-Культурні та творчі
-Освітні
-Ветеранські
-Спілки об’єднань громадян
-Благодійні
-Профспілки

КАРТА ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА ВЕЛИКОБРИТАНІЇ

Особливості громадянського суспільства у Волинській області

3. УЧАСНИЦЬКА ДЕМОКРАТІЯ

- Процес прийняття політичних рішень, який передбачає широке залучення громади у визначення напрямків і забезпечення функціонування політичної системи
- Створення можливостей для всіх членів певної соціальної групи зробити свій усвідомлений і раціональний внесок у вироблення політики; постійне прагнення розширення кола осіб, залучених до політичного процесу
- Оскільки прийняття оптимального політичного рішення потребує великого обсягу інформації, технології відіграють важливу роль у популяризації моделей участі (зокрема, ті, що сприяють росту обізнаності громадян про політичні питання)
- Ефективне розширення участі веде до оформлення невеликих груп участі, які об'єднуються у малі світові мережі
- Широка участь громадян потребує представницького, структурованого та активного громадянського суспільства, яке обумовлює необхідний тиск на державу та змушує її визнавати та підтримувати моделі участі

УЧАСНИЦЬКА ДЕМОКРАТІЯ

У Ч А С Н И Ц Ь К А Д Е М О К Р А Т І Я	→	ПРОГНОСТИЧНА ДЕМОКРАТІЯ	Базоване на припущеннях про майбутні події прийняття політичних рішень за умов підтримки та довіри електорату
	→	КОНСЕНСУСНА ДЕМОКРАТІЯ	Прийняття політичних рішень у результаті консенсусу та врахування широкого кола інтересів (позицій і більшості, і меншості)
	→	ДЕЛІБЕРАТИВНА ДЕМОКРАТІЯ	Прийняття політичних рішень у результаті широкої громадської дискусії навколо оптимальної альтернативи
	→	ДЕМОКРАТІЯ "КОРЕНІВ" (GRASSROOTS)	Прийняття політичних рішень за результатами їх вироблення та схвалення на найнижчому територіальному рівні управління
	→	СОЦІОКРАТІЯ	Прийняття політичних рішень у результаті максимального залучення зацікавлених осіб (індивідів, груп, організацій) за допомогою кібернетичних технологій

КОДЕКС КРАЩИХ ПРАКТИК ГРОМАДСЬКОЇ УЧАСТІ У ПРИЙНЯТТІ РІШЕНЬ

Документ, який був розроблений у рамках Міжнародної конференції неурядових організацій Ради Європи та схвалений 1 жовтня 2009 року. Він визначає:

- загальні принципи,
- рекомендації,
- засоби та механізми

активної участі організацій громадянського суспільства у процесі прийнятті рішень на місцевому, регіональному, національному та міжнародних рівнях,

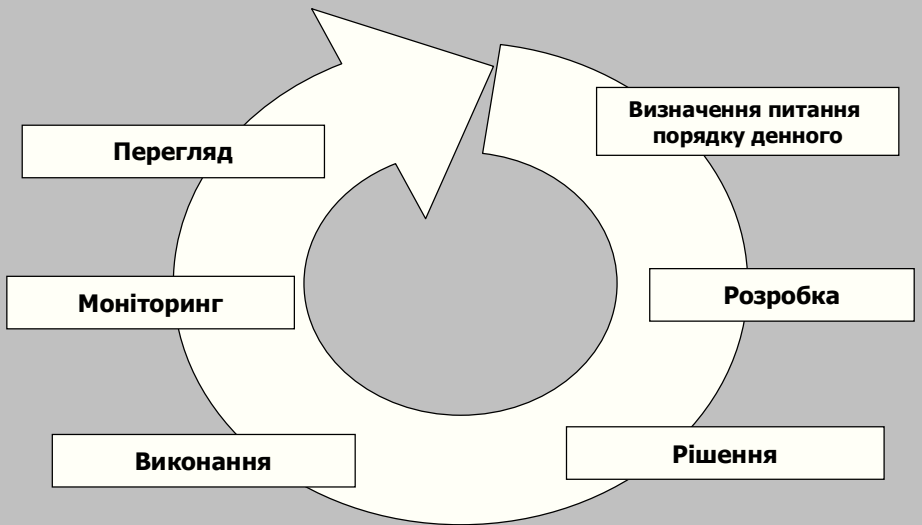
а також є базовим документом Ради Європи, що виступатиме інструментом для ефективного залучення громадян до здійснення публічних справ у країнах Європейського Союзу та країнах-членах Ради Європи

КОДЕКС КРАЩИХ ПРАКТИК ГРОМАДСЬКОЇ УЧАСТІ У ПРИЙНЯТТІ РІШЕНЬ

- Загальні параметри громадянського суспільства
- Принципи та умови громадської участі
- Шляхи забезпечення громадської участі
- Рівні громадської участі
- Кроки у процесі прийняття політичних рішень
- Інструменти та механізми громадської участі

4. ЦИКЛ ПОЛІТИКИ

Сесія 2.
СПІВПРАЦЯ ВЛАДИ ТА ГРОМАДСЬКОСТІ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ: УКРАЇНСЬКИЙ І ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

1. ПОЛІТИЧНИЙ ЦИКЛ: РОЛЬ НУО

	ФОРМУВАННЯ ПОРЯДКУ ДЕННОГО	РОЗРОБКА ПОЛІТИКИ	РІШЕННЯ	ВИКОНАННЯ	МОНІТОРИНГ
Виступи на захист	V	V	V		V
Підвищення рівня поінформованості	V	V	V	V	
Експертиза та консультації	V	V	V		V
Інновації	V	V			
Надання послуг	V	V		V	V
Контроль		V	V	V	V

ПОЛІТИЧНИЙ ЦИКЛ: РОЛЬ ОРГАНІВ ВЛАДИ

	ФОРМУВАННЯ ПОРЯДКУ ДЕННОГО	РОЗРОБКА ПОЛІТИКИ	РІШЕННЯ	ВИКОНАННЯ	МОНІТОРИНГ
Обмін інформацією	V	V	V	V	V
Процедури		V	V	V	
Ресурсна підтримка	V	V	V	V	
Реагування	V	V	V	V	V

ФОРМУВАННЯ ПОРЯДКУ ДЕННОГО: ІНСТРУМЕНТИ СПІВПРАЦІ

РІВНІ УЧАСТІ	ФОРМУВАННЯ ПОРЯДКУ ДЕННОГО	Приклади
ІНФОРМУВАННЯ	<ul style="list-style-type: none"> •Легкий і відкритий доступ до інформації •Дослідження •Веб-сайти для основних документів 	<ul style="list-style-type: none"> oВиставлення новин на веб-сайти органів влади та НУО, розсилка прес-релізів oПоширення результатів досліджень (оптимально – у форматі аналітичних записок) oОголошення конкурсу oОрганізація публічних акцій oЗбори громадян за місцем проживання oПрес-конференції oОпитування та соціологічні дослідження
КОНСУЛЬТАЦІЇ	<ul style="list-style-type: none"> •Петиції •Он-лайн обговорення 	<ul style="list-style-type: none"> oКолективні та індивідуальні запити oІнформаційні звернення oЕЛЕКТРОННІ КОНСУЛЬТАЦІЇ
ДІАЛОГ	<ul style="list-style-type: none"> •Слухання та громадські форуми •Визначення основних контактів в органах влади 	<ul style="list-style-type: none"> oМісцеві ініціативи oМУНІЦИПАЛЬНІ ФОРУМИ
ПАРТНЕРСТВО	<ul style="list-style-type: none"> •Робоча група або участь у засіданні комітету 	<ul style="list-style-type: none"> oГромадські ради oГРОМАДСЬКІ ЖУРИ oУЧАСНИЦЬКЕ БЮДЖЕТУВАННЯ

РОЗРОБКА ПОЛІТИКИ: ІНСТРУМЕНТИ СПІВПРАЦІ

РІВНІ УЧАСТІ	РОЗРОБКА ПОЛІТИКИ	Приклади
ІНФОРМУВАННЯ	<ul style="list-style-type: none"> •Вільний та відкритий доступ до політичних (нормативних документів) •Оприлюднення основних документів на веб-сайтах •Кампанії та лобювання •Використання доступних досліджень 	<ul style="list-style-type: none"> oОприлюднення всієї інформації про хід підготовки (Інтернет, ЗМІ) oІнтерактивні форуми на веб-сайтах органів влади та НУО oЗбір наявних напрацювань і рекомендацій
КОНСУЛЬТАЦІЇ	<ul style="list-style-type: none"> •Слухання, сесії "питання – відповіді" •Експертні семінари •Багатосторонні комітети та консультативні органи 	<ul style="list-style-type: none"> oГромадські слухання oПублічні обговорення напрацьованих документів oГромадські ради
ДІАЛОГ	-"-	-"-
ПАРТНЕРСТВО	<ul style="list-style-type: none"> •Спільна підготовка документів 	<ul style="list-style-type: none"> oУчасть представників громадськості та експертів у роботі органів влади oРобочі групи

ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ: ІНСТРУМЕНТИ СПІВПРАЦІ

РІВНІ УЧАСТІ	ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ	Приклади
ІНФОРМУВАННЯ	• Кампанії та лобювання	<ul style="list-style-type: none"> ○ Оперативна підготовка інформаційних матеріалів ○ Оприлюднення інформації про хід обговорення та голосування ○ Присутність ЗМІ ○ Моніторинг процесу прийняття рішення
КОНСУЛЬТАЦІЇ	• Відкриті пленарні засідання або засідання комітетів	○ Присутність на засіданнях із правом дорадчого голосу
ДІАЛОГ	• -	○ Участь у дебатах
ПАРТНЕРСТВО	• Спільне прийняття рішення	<ul style="list-style-type: none"> ○ Спільне подання проекту рішення ○ Посилання за докази партнерів

ВИКОНАННЯ РІШЕННЯ: ІНСТРУМЕНТИ СПІВПРАЦІ

РІВНІ УЧАСТІ	ВИКОНАННЯ РІШЕННЯ	Приклади
ІНФОРМУВАННЯ	<ul style="list-style-type: none"> • Відкритий доступ до інформації • Веб-сайти для доступу до інформації • Інформування електронною поштою • Часте порушення певних питань • Процедури публічного тендера 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Оприлюднення всієї інформації про хід виконання (Інтернет, ЗМІ) ○ Широкі розсилки, пов'язані із виконанням рішення ○ Заяви та коментарі у ЗМІ ○ Моніторинг процесу виконання рішення
КОНСУЛЬТАЦІЇ	Конференції, форуми, семінари	○ Публічні заходи (презентації, обговорення)
ДІАЛОГ	<ul style="list-style-type: none"> • Навчальні семінари • Семінари, спрямовані на обмін досвідом 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Тренінги (або інші форми навчання) для виконавців ○ Навчальні візити (обмін досвідом)
ПАРТНЕРСТВО	• Стратегічні (системні) партнерські зв'язки	<ul style="list-style-type: none"> ○ Спільна робота над рекомендаціями щодо підвищення ефективності роботи та запобігання ризиків ○ Залучення експертів до процесу виконання

МОНІТОРИНГ ВИКОНАННЯ: ІНСТРУМЕНТИ СПІВПРАЦІ

РІВНІ УЧАСТІ	МОНІТОРИНГ ВИКОНАННЯ	Приклади
ІНФОРМУВАННЯ	<ul style="list-style-type: none"> •Відкритий доступ до інформації •Збір даних •Оцінка •Дослідження 	<ul style="list-style-type: none"> oПублічне інформування (прес-конференції, заяви, коментарі)
КОНСУЛЬТАЦІЇ	<ul style="list-style-type: none"> •Механізми зворотного зв'язку 	<ul style="list-style-type: none"> oЗбір пропозицій щодо можливих шляхів удосконалення політики у майбутньому oОпитування громадської думки (оцінка рівня задоволеності) oАнкетування та інтерв'ювання
ДІАЛОГ	<ul style="list-style-type: none"> •Робочі групи та комітети 	<ul style="list-style-type: none"> oВнутрішня оцінка ефективності
ПАРТНЕРСТВО	<ul style="list-style-type: none"> •Робочі групи та комітети 	<ul style="list-style-type: none"> oЗовнішня оцінка ефективності oСпільна комісія із вивчення результативності oСпільні звіти

ПЕРЕГЛЯД ПОЛІТИКИ: ІНСТРУМЕНТИ СПІВПРАЦІ

РІВНІ УЧАСТІ	ПЕРЕГЛЯД ПОЛІТИКИ	Приклади
ІНФОРМУВАННЯ	<ul style="list-style-type: none"> Відкритий доступ до інформації 	<ul style="list-style-type: none"> oІнформування про вплив виконання рішення
КОНСУЛЬТАЦІЇ	<ul style="list-style-type: none"> •Конференції або зустрічі •Он-лайн консультації 	<ul style="list-style-type: none"> oЕкспертні оцінки можливості актуалізації нових проблем oГромадські обговорення
ДІАЛОГ	<ul style="list-style-type: none"> •Семінари та дискусійні форуми 	<ul style="list-style-type: none"> oПублічні заходи за результатами виконання рішення
ПАРТНЕРСТВО	<ul style="list-style-type: none"> •Робочі групи та комітети 	<ul style="list-style-type: none"> oУчасть у робочих групах oГромадські ради

2. ІНСТРУМЕНТИ СПІВПРАЦІ ВЛАДИ ТА ГРОМАДСЬКОСТІ

- Електронні звернення/консультації
 - Громадські журі
 - Проекти місцевого розвитку
 - Учасницьке бюджетування
 - Муніципальні форуми
-
-
-
-

ЕЛЕКТРОННІ ЗВЕРНЕННЯ / КОНСУЛЬТАЦІЇ: ЗАРУБІЖНИХ ДОСВІД

БЕЛЬГІЯ: Інтернет-сайт Kafka.be (з 2007 р.)

- **МЕТА:** спрощення регулювання адміністративних процедур шляхом аналізу повідомлень громадян про бюрократичні перепони на шляху отримання адміністративних послуг
 - **СУТЬ:** кожен громадянин може надіслати через сайт або е-мейлом повідомлення довжиною 1 500 символів зі стислим описом ситуації, зазначивши свої ПІБ, місце проживання та контактні дані. На веб-сайті розміщено зразок оформлення повідомлення. Повідомлення аналізуються і узагальнюються Агентством зі спрощення адміністративного регулювання, та надсилаються органам федерального або регіонального рівня для перегляду відповідних актів та формування політики загалом.
-
-
-
-

ЕЛЕКТРОННІ ЗВЕРНЕННЯ / КОНСУЛЬТАЦІЇ: ЗАРУБІЖНИХ ДОСВІД

НІМЕЧЧИНА: портал для електронних консультацій
<http://www.e-konsultation.de/>

- Електронне обговорення проектів урядової політики щодо Інтернету (2010 р.), стратегії запровадження електронного врядування (2009 р.; участь взяли 4300 осіб, 341 надали коментарі), проекту закону про безпеку електронних комунікацій (2008 р., участь взяли 11 000 осіб, коментарі надали близько 1000, зауваження включено до законопроекту). Для обговорення відповідних ініціатив було створено окремі веб-сайти.
-
-
-
-

ГРОМАДСЬКІ ЖУРІ

ДАНІЯ, НОРВЕГІЯ

- **СУТЬ:** довільно визначаються 10-15 громадян, що не є експертами з питання політики. Організовується зустріч з експертом, якому учасники (громадяни) можуть поставити будь-які запитання. Після цього учасники збираються разом і обговорюють питання політики між собою, після чого презентують позицію, щодо якої не існує розбіжностей.
-
-
-
-

ГРОМАДСЬКІ ЖУРИ

ФРАНЦІЯ, перегляд системи медичного страхування

- Органи влади публікують оголошення про набір членів журі, в журі набираються особи, які не є експертами з обговорюваного питання. Обговорення проводиться у залі, в якій присутні експерти та будь-які громадяни, які можуть ставити питання експертам. Після завершення обговорення члени журі приймають рішення щодо винесеного на обговорення питання; досягнення консенсусу не передбачається.

ПРОЕКТИ МІСЦЕВОГО РОЗВИТКУ: Ейндховен, Нідерланди

- 210.000 населення (5-те за розміром місто Нідерландів)
- “Порт мізків” (Технічний університет, кампанія Philips)
- Промокампанія: “Місто інновацій!”
- З 2006 року: залучення громади міста у процес вироблення політики – найбільший пріоритет

ПРОЕКТИ МІСЦЕВОГО РОЗВИТКУ: Ейндховен, Нідерланди

- 38 проектів місцевого розвитку, профінансовані місцевою владою, у яких були задіяні громадяни (зазвичай, об’єднані в асоціації), соціально орієнтовані організації та підприємці
- Проекти були різноманітні: від інфраструктурних змін (будівництва торгових центрів і відновлення парків) до підвищення якості життя та добробуту громади в цілому

ПРОЕКТИ МІСЦЕВОГО РОЗВИТКУ: Ейндховен, Нідерланди

- Цифрова панель (“digipanel”): Інтернет-портал, який дозволив консультуватися із постійною групою громадян щодо ключових питань
- Група громадян – 3.200 осіб, які представляли соціальну структуру Ейндховена
- Основний мотив учасників групи – захист своїх інтересів та інтересів тих, кого вони представляють
- Згодом учасники групи почали вважати інформування громади та донесення її позицій до влади своїм пріоритетним обов’язком
- *Показово, що від початку більшість приватних підприємців і державних службовців скептично ставилися до спроможності громадян визначати пріоритети розвитку! Потім позиція змінилася*

МІСЦЕВЕ БЮДЖЕТУВАННЯ: Гронінген, Нідерланди

- **180.000 населення (8-ме за розміром місто Нідерландів)**
 - **Більшість населення – студенти (половина населення – молодші 35-ти років)**
 - **Позиціонування: “Місто таланту!”**
-
-
-
-

МІСЦЕВЕ БЮДЖЕТУВАННЯ: Гронінген, Нідерланди

- **У 2006 році муніципальна влада вирішила надати громадянам більше прав по визначенню вектору розвитку міста шляхом передачі повноважень по формулюванню основних статей бюджетних видатків громаді: місцевим організаціям та органам самоорганізації населення**
-
-
-
-

МІСЦЕВЕ БЮДЖЕТУВАННЯ: Гронінген, Нідерланди

- Міська влада уклала договори з 5-ма будинковими асоціаціями (органами самоорганізації населення)
- “НОВИЙ МІСЦЕВИЙ АКОРД”: громадяни та місцеві спеціалісти краще знають, як вирішити локальні проблеми
- Міська влада виділила додаткові 20 мільйонів євро на 14 асоціацій, які мали самостійно визначати актуальний для них порядок денний
- Кожна асоціація сформувала команду, яка у співпраці з громадянами мала розробляти плани вирішення певних проблем
- Будинкові асоціації, соціальні працівники та державні службовці були представлені у всіх командах

МУНІЦИПАЛЬНІ ФОРУМИ

- це особисті консультації з громадою
- Відкриті
- Представницькі
- Регіональні
(представницькі)
- Щорічні
- Спеціальні

ДОСВІД ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ: КАМПАНІЯ «ВІД БАЖАННЯ – ДО УМІННЯ І ДОБРОБУТУ»

- **ІНІЦІАТИВА:** «Формування активної життєвої позиції у людей з обмеженими фізичними можливостями» в рамках проекту "Розвиток громадських ініціатив в Одеській області", підтриманий фондом Black Sea Trust for Regional Cooperation та ООО ВГО Комітету виборців України.
- **ПРОБЛЕМА:** Пенсія по інвалідності значно менше пенсії після досягнення пенсійного віку, тому ця категорія людей при великих потребах на ліки і лікування матеріально є тягарем для сім'ї.
- **МЕТА:** знизити рівень проблеми, навчивши представників цільової групи основам виготовлення різної сувенірної продукції і ведення підприємницької діяльності; навчені члени колективу зможуть надалі навчати інших.
- За даними Управління праці та соціального захисту у Балтського районі зареєстровано понад 2,5 тис. людей з обмеженими фізичними можливостями, у тому числі близько 10% спинальників, ампутантів та хворих на інсульт. Більшість вказаної категорії людей є особами працездатного та репродуктивного віку.
- При отриманні інвалідності багато людей не мають достатньої можливості для самореалізації та мало спілкуються між собою. Інша проблема людей з проблемами здоров'я – труднощі в отриманні освіти, працевлаштовані, особливо в період кризи.

ПОЛІПШЕННЯ ЯКОСТІ НАДАННЯ ПОСЛУГ ОСВІТЛЕННЯ МІСЦЬ ЗАГАЛЬНОГО КОРИСТУВАННЯ В БАГАТОКВАРТИРНИХ БУДИНКАХ ШЛЯХОМ ВПРОВАДЖЕННЯ ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ

- **ПРОБЛЕМА:** Соціологічне опитування жителів міста Ізмаїл у 2009-2010 роках показало низький рівень задоволеності населення якістю надання послуг у житлово-комунальній сфері й обслуговування житлового фонду (більш 85% респондентів).
- **МЕТА:** створення умов щодо впровадження енергозберігаючих технологій з метою поліпшення якості надання послуг освітлення місць загального користування в багатоквартирних будинках.
- **ІНІЦІАТИВА:** В 2000-2001 роках, за ініціативою жителів міста масово встановлювалися теплові лічильники, дерев'яні двері під'їздів замінювали на металеві з кодовими замками. У цей же період для більшості мешканців багатоквартирних будинків тема енергозбереження стала основним мотивом об'єднання і створення ОСББ, підвищення соціальної активності громадян. Однак більшість старих будинків при створенні ОСББ не получили допомогу міськвиконкому в проведенні першого капітального ремонту, тому тема енергозбереження відійшла на другий план, а на перший план вийшли старі комунікації, дахи та інше.

3. СПІВПРАЦЯ ВЛАДИ ТА ГРОМАДСЬКОСТІ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ: УКРАЇНСЬКЕ ЗАКОНОДАВСТВО

- **Громадська експертиза діяльності органів виконавчої влади** (Постанова КМУ № 976 від 5.11.2008 р.)
- **Консультації з громадськістю** (Постанова КМУ № 996 від 3.11.2010 р.)
- **Участь у роботі громадських рад** (Постанова КМУ № 996 від 3.11.2010 р.)
- **Місцеві ініціативи** (стаття 9 Закону “Про місцеве самоврядування, рішення ради або Статут громади)
- **Загальні збори за місцем проживання** (стаття 8 Закону “Про місцеве самоврядування”, Статут громади)
- **Місцеві референдуми** (стаття 7 Закону про МС, Закон „Про всеукраїнський та місцеві референдуми”), **колективні та індивідуальні звернення** (Закон „Про звернення громадян”), **інформаційні запити** (Закон „Про інформацію” та „Про доступ до публічної інформації” (з травня 2011)

ГРОМАДСЬКА ЕКСПЕРТИЗА ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ

- **СУБ’ЄКТИ:** легалізовані громадські організації, благодійні організації, профспілки, організації роботодавців, ЗМІ
- **ОБ’ЄКТ:** орган виконавчої влади. Для місцевого самоврядування громадська експертиза має рекомендаційний характер
- **ПІДСТАВА:** належно оформлений запит із зазначенням предмета, мети, необхідних документів
- **ВРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ:** в поточній діяльності, при формуванні бюджетів, державних програм і т.п.
- **ПРОЦЕДУРА:** 1) надходження запиту, 2) наказ органу про проведення (7 днів), 3) утворення робочої групи для підготовки матеріалів, оголошення на веб-сайті, 4) подання матеріалів на експертизу, розміщення експертних матеріалів на веб-сайті (7 днів), 5) розгляд матеріалів керівником (колегією), 6) затвердження заходів для реалізації, 7) інформування громадських організацій про результати розгляду та заходи, розміщення інформації про експертизу на веб-сайті „Громадянське суспільство і влада”

КОНСУЛЬТАЦІЇ З ГРОМАДСЬКІСТЮ

- СУБ’ЄКТИ: легалізовані громадські організації, благодійні організації, профспілки, ЗМІ та орган виконавчої влади
- ОБ’ЄКТ: для органів місцевого самоврядування мають рекомендаційний характер.
- ПІДСТАВА: річний план консультацій, пропозиції з одного питання не менше 3 організацій, що діють на відповідній території (якщо не включено до плану)
- ФОРМИ: публічне громадське обговорення, вивчення громадської думки

ПУБЛІЧНЕ ГРОМАДСЬКЕ ОБГОВОРЕННЯ

- СУБ’ЄКТИ: легалізовані громадські організації, благодійні організації, профспілки, ЗМІ та орган виконавчої влади
- ОБ’ЄКТ: для органів місцевого самоврядування мають рекомендаційний характер
- ПІДСТАВА: річний план консультацій, пропозиції з одного питання не менше 3 організацій, що діють на відповідній території (якщо не включено до плану)
- ФОРМИ: публічне громадське обговорення, вивчення громадської думки
- ОБОВ’ЯЗКОВІ ПУБЛІЧНІ ОБГОВОРЕННЯ: проекти нормативно-правових актів, що стосуються прав і свобод; пільг, обмежень для суб’єктів підприємницької діяльності та організацій громадянського суспільства, делегованих повноважень; регуляторні акти; проекти держпрограм; фінансові звіти органів
- СПОСОБИ ПУБЛІЧНИХ ОБГОВОРЕНЬ: публічні заходи (круглі столи і т.п.), Інтернет-конференції, електронні консультації

ПУБЛІЧНЕ ГРОМАДСЬКЕ ОБГОВОРЕННЯ

- **ЕТАПИ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПРОВЕДЕННЯ:** визначення питання для обговорення, план заходів з обговорення (факультативно), заходи із забезпечення репрезентативності, оприлюднення інформаційного повідомлення про проведення обговорення на веб-сайті, подання пропозицій, узагальнення оцінок ефективності запропонованого рішення, визначення альтернативного рішення, врахування пропозицій, оприлюднення звіту на веб-сайті (2 тижні після завершення обговорення).
- **СТРОК:** не менше місяця (визначає орган).
- **ФОРМА ПРОПОЗИЦІЙ:** усна (телефон), письмова (юридичні особи), е-мейл, безпосередньо з веб-сайту органу та <http://civic.kmu.gov.ua/civic/control/uk/index>
- **ЕЛЕКТРОННІ КОНСУЛЬТАЦІЇ:** відбуваються на власному сайті органу або <http://civic.kmu.gov.ua/civic/control/uk/index> шляхом розміщення повідомлення тексту проекту акта та контактів органу; надсилання пропозицій, далі – стандартна процедура

Проект
“Громада у
Керма”

ГРОМАДСЬКІ СЛУХАННЯ: ДОСВІД М. ЄВПАТОРІЯ

- Формальний спосіб представників місцевої влади дізнатися про думку громадськості щодо конкретного рішення або заходу
- Форум, на якому збираються громадяни, групи громадян та місцеві посадовці перед прийняттям певного рішення
- Методологія участі громадськості, що засвідчує та забезпечує довіру між місцевою владою та громадою

АЛЕ

- Чинне законодавство не прописує методик реалізації участі громадськості у громадських слуханнях
 - Органи влади самі визначають методологію їх проведення у статутах місцевих громад
 - Часто норми статутів суттєво звужують право громадян брати участь у прийнятті рішень

ІНІЦІАТИВА

Проведення громадського моніторингу щодо дотримання органами місцевої влади в м. Євпаторії чинного законодавства по проведенню громадських слухань

ГРОМАДСЬКІ СЛУХАННЯ: ДОСВІД М. ЄВПАТОРІЯ

ДІЯЛЬНІСТЬ

- Проведено аналіз статуту територіальної громади м. Євпаторія з точки зору відображення у ньому права громадян на участь у місцевому самоврядуванні
- Проінформовано громадян про їх права через поширену брошуру та ЗМІ
- Проведено контент-аналіз веб-сайту Євпаторійської міської ради та її офіційних видань
- Досліджено та оприлюднено матеріали про участь громадян у місцевому самоврядуванні (усне опитування 400 осіб про їхню обізнаність щодо прав і належність інформування щодо цього) із подальшим узагальненням у підсумковому звіті

ІНФОРМУВАННЯ

•Безкоштовні прямі теле та радіоэфіри на регіональних радіостанціях і телебаченні

•Щотижнева газета "Обозреватель крымских дел" висвітлювала хід проекту

•Постійні електронні розсилки через найпопулярніші Інтернет-ресурси (більше 20-ти публікацій із відповідної тематики)

ГРОМАДСЬКІ СЛУХАННЯ: ДОСВІД М. ЄВПАТОРІЯ

Результати

- Статут територіальної громади був оприлюднений на веб-сайті міської ради Євпаторії
- Євпаторія стала першим населеним пунктом, де участь громадськості у прийнятті важливих рішень у всіх галузях закріплена в статуті
- В статут міста прописана процедура проведення громадських слухань

Довгострокові результати

•Кандидати у депутати включили обов'язок використання норм Статуту та розповсюдження його серед населення у свої передвиборчі програми

•НУО об'єдналися та вирішили використовувати передбачені Статутом можливості для розробки програм розвитку міста

•Запроваджена практика проведення громадських слухань при реалізації проектів НУО
•НУО та редакція газети "Обозреватель крымских дел" об'єднали зусилля для створення веб-сайту газети

Нова проблема

Не всі члени громади мають доступ до Інтернету та можуть отримати інформацію про закріплені у Статуті права

УЧАСТЬ У РОБОТІ ГРОМАДСЬКИХ РАД

- Утворюються в обов'язковому порядку лише при ЦОВВ та ОДА (РМ АРК), при ОМС – на розсуд ОМС, Типове положення про громадську раду для ОМС має факультативний характер
- Діє на підставі положення, положення погоджується органом і схвалюється на засіданні громадської ради
- **ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ І ДІЯЛЬНОСТІ:** 1) орган за участі ОГС створює ініціативну групу для підготовки установчих зборів (з представників ОГС та органу); 2) оприлюднення на веб-сайті повідомлення про проведення установчих зборів (за 30 днів до проведення); 3) подання ОГС заяв про включення до складу громадської ради (припиняється за 10 днів до установчих зборів); 4) проведення установчих зборів – визначення кількісного складу громадської ради, рейтингове голосування щодо поданих кандидатур (1 кандидатура від 1 ОГС), складання протоколу зборів; 5) затвердження органом складу громадської ради на підставі протоколу зборів; 6) перше засідання громадської ради: обрання голови, заступників (рейтингове голосування); 7) чергові та позачергові засідання.
- **СТРОК ПОВНОВАЖЕНЬ:** 2 роки; форми роботи – чергові засідання (не менше разу на квартал), позачергові засідання – за ініціативою третини складу

УЧАСТЬ У РОБОТІ ГРОМАДСЬКИХ РАД

- **УМОВИ ЛЕГІТИМНОСТІ РІШЕНЬ:** більшість голосів від присутніх на засіданні, за умови присутності більшості від складу громадської ради
- **ПІДСТАВИ ПРИПИНЕННЯ ЧЛЕНСТВА:** власна заява члена громадської ради; відсутність на засіданні громадської ради більше 2 разів без поважних причин; відкликання представника ОГС; скасування реєстрації ОГС; стан здоров'я, недієздатність.
- **МОЖЛИВОСТІ ГРОМАДСЬКОЇ РАДИ:** підготовка плану консультацій, участь у визначенні процедури консультацій, пропозиції щодо підготовки актів, пропозиції щодо удосконалення діяльності органу, проведення громадської експертизи, громадської антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів, контроль за врахуванням пропозицій громадськості та виконанням антикорупційного законодавства, використання веб-сайту органу для інформування про свою діяльність (рубрика „Громадська рада”); збір і узагальнення пропозицій інших ГО
- **ПРАВА:** створення допоміжних органів для організації діяльності; організація публічних заходів; отримання інформації від органів влади та проектів нормативно-правових актів; доступ до приміщень органу

МІСЦЕВІ ІНІЦІАТИВИ

- ХТО: члени територіальної громади
- ЩО: будь-які питання, віднесені до компетенції МС
- ЯК: визначається положенням про місцеві ініціативи, затвердженим радою, або Статутом громади

Приклад

М. КОРОСТЕНЬ: 1) рішення зборів членів громади (25 членів громади), громадської організації, осередку партії, органу самоорганізації населення (проект рішення), утворення ініціативної групи, визначення мандату групи (супровід ініціативи); 2) повідомлення ради про ініціативу (10 днів); 3) збір 150 підписів на підтримку ініціативи (30 днів після повідомлення ради; порушення строків – ініціатива розглядається як колективне звернення громадян); 4) подання ініціативи до ради через її секретаря (40 днів після повідомлення ради) – заява, проект рішення, пояснювальна записка, підписні листи; 5) реєстрація ініціативи апаратом ради; 6) розгляд ініціативи радою в присутності членів ініціативної групи.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ЗА МІСЦЕМ ПРОЖИВАННЯ

Приклад

М. ЧЕРНІВЦІ:

- 1) проводяться в межах міста, вулиць, кварталів, мікрорайонів, будинків;
- 2) завдання – розгляд будь-яких питань, віднесених до компетенції ОМС і внесення пропозицій, обговорення проектів рішень ОМС, заслуховування звітів посадовців МС, ініціювання утворення органів самоорганізації населення, питання комунальної власності, пропозиції щодо ставок місцевих податків тощо;
- 3) скликання – міський голова, виконком, орган самоорганізації населення, третина членів громади;
- 4) процедура: а) скликання; б) оприлюднення рішення про скликання (за 7 днів до проведення); в) проведення зборів (кворум – половина громадян, що проживають на території, або 2/3 їх представників, прийняття рішень – більшістю голосів), прийняття рішень; г) виконання рішень – обов'язкові для органів самоорганізації, враховуються ОМС, рекомендаційні – якщо питання має значення для МС, але не віднесено до його компетенції.

РОЗРОБКА ТА ПРИЙНЯТТЯ СТАТУТІВ ГРОМАД: НОВОАЗОВСЬКИЙ РАЙОН (Донецька область)

- У 2008-2009 роках реалізація напряду відбувалася у 9-ти громадах району.
- У кожній місцевій раді були створені робочі групи по розробці статутів громад, до складу яких увійшли представники органів місцевого самоврядування, бюджетних установ, найбільш активні представники громади та експерти ЦЗІ (реалізатор проекту)
- Під час розробки проектів статутів робочими групами були вивчені соціально-економічні, географічні, демографічні та інші особливості територіальних громад – в результаті, кожна громада отримала свій індивідуальний статут.
- У структурі розроблених уставів можна було виділити 2 частини: (1) особливості громади, її історія, традиція та символіка; (2) механізми безпосередньої участі громад з урахуванням повноважень органів місцевої влади, взаємної відповідальності та меж повноважень.
- В усіх громадах були проведені громадські слухання, за результатами яких статuti були рекомендовані до розгляду на сесіях місцевих рад
- Протягом грудня 2008 року в усіх радах відбулися сесії, на яких статuti відповідних громад були прийняті.

Сесія 3.

ПРОЕКТНА ПРОПОЗИЦІЯ ЯК ОСНОВА СПІВПРАЦІ ВЛАДИ ТА ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

1. РОЗРОБКА ПОЛІТИКИ – це...

- ... цілеспрямована діяльність
- ... спланована діяльність
- ... обмежена в часі діяльність
- ... поетапна та покрокова діяльність
- ... колективна діяльність, яка передбачає розподіл обов'язків
- ... діяльність, яка передбачає ресурсні затрати

СПРІЯЛЬНІСТЬ

"ГРАНТОДАВЦІ?.."

ЩО ТАКЕ ПРОЕКТНА ПРОПОЗИЦІЯ?

- Письмове прохання (заявка), яку направляють до фонду, корпорації, комерційне підприємство, урядовий чи міжурядовий орган або приватній особі з метою отримання ресурсної підтримки реалізації запланованої Вами діяльності
- Ретельно підготовлений і якісно написаний документ, складений з метою переконати організацію, від якої очікують фінансування, надати ресурси для забезпечення діяльності
- Документ, який описує та обґрунтовує, як певна запланована діяльність може вирішити конкретну проблему політики (вдовольнити суспільні запити, підвищити ефективність, сприяти реформуванню тощо)

МІСЦЕВИЙ РОЗВИТОК, ОРІЄНТОВАНИЙ НА ГРОМАДУ

Спільний Проект Європейського союзу та Програми розвитку ООН "Місцевий розвиток, орієнтований на громаду" було започатковано у вересні 2007 року. Ініціатива фінансується Європейською Комісією в рамках програми технічної допомоги ЄС та співфінансується і впроваджується Програмою розвитку ООН в Україні. Фінансова підтримка проекту Європейським Союзом зробила можливим поширення значного позитивного досвіду Програми розвитку ООН у впровадженні проектів, орієнтованих на соціальну мобілізацію громад.

ДЕ?

Проект діятиме у всіх областях України та Автономній республіці Крим.

МЕТА

Створити сприятливе середовище для сталого соціально-економічного розвитку на місцевому рівні шляхом сприяння самоорганізації громад, розроблення та впровадження невеликих за обсягом громадських ініціатив у всіх областях України та Автономній Республіці Крим.

ЯК?

Проект підтримує ініціативи місцевих громад з покращення умов проживання та базової соціальної інфраструктури, наприклад відновлення фельдшерсько-акушерських пунктів, покращення управління водопостачанням, захисту навколишнього середовища, ефективності використання енергоресурсів та послуг місцевого транспорту.

МІСЦЕВИЙ РОЗВИТОК, ОРІЄНТОВАНИЙ НА ГРОМАДУ

ЩО?

Громадам надано допомогу у самоорганізації, розбудові їх потенціалу та впровадженні невеликих за обсягом громадських ініціатив (міні-проектів) у наступних пріоритетних сферах:

- охорона здоров'я (підтримка мережі фельдшерсько-акушерських пунктів);
- навколишнє природне середовище (утилізація відходів, знешкодження запасів пестицидів тощо);
- енергозбереження (енергозберігаючі заходи, збільшення використання відновних джерел енергії тощо);
- водопостачання;
- місцевий транспорт (подолання ізольованості у сільській місцевості).

**3
КИМ?**

Проект працюватиме в селах, селищах та малих містах з населенням до 10 тис. чол. Поряд із допомогою у розвитку та самоорганізації громад-учасниць, проект запропонує грантову підтримку, яка стане стартовим капіталом для реалізації їхніх ініціатив (до 7 300 євро та не більше 50% від кошторису ініціативи).

\$

Інша половина бюджету ініціатив громад має фінансуватися за рахунок внеску мешканців громади (не менше 5%), приватного сектору та коштів державного та місцевих бюджетів. Таким чином, буде налагоджено механізми спів-фінансування між громадою, центральною та місцевою владою, донорською спільною та приватним сектором.

Співфінансування проектів, що реалізуються в рамках проекту СВА ООН
"Місцевий розвиток, орієнтований на громаду"

Назва проекту	Загальна вартість проекту, тис.грн.	% виконання проекту	Внески партнерів, тис.грн.									
			Проект СВА		ГО		С/Р		Районний бюджет		Обласний бюджет	
			Затверджено	Профінансовано	Затверджено	Профінансовано	Затверджено	Профінансовано	Затверджено	Профінансовано	Затверджено	Профінансовано
Добудова маніпуляційної кімнати ФАП у с. Лучичі"	183,8	100,0	79,5	79,5	20,7	20,7	25,0	25,0	20,0	20,0	42,6	42,6
Ремонт вуличного освітлення смт Заболоття (освітлення 6-ти центральних вулиць селища)	175,8	100,0	79,4	79,4	8,8	8,8	58,5	58,5	10,0	10,0	20,0	20,0
Впровадження енергозберігаючих технологій в школі с.Мельники Річицькі (заміна конструкцій та покрівлі даху з утепленням)	231,9	100,0	78,5	78,5	11,6	11,6	71,8	71,8	20,0	20,0	50,0	50,0
Створення дозвільно-сервісного центру розвитку громади с.Щедрогір Ратнівського району шляхом проведення ремонту сільського клубу	198,8	100,0	81,1	81,1	18,1	18,1	18,0	18,0	20,0	20,0	55,0	55,0
Всього	790,2		318,5	318,5	59,2	59,2	173,3	173,3	70,0	70,0	167,6	167,6
Частка партнера у фінансуванні, %	100,0		40,3		7,5		21,9		8,9		21,2	

2. ПРАВИЛА ПІДГОТОВКИ ПРОЕКТНОЇ ПРОПОЗИЦІЇ

- Обґрунтуйте Вашу компетентність у певній сфері
- Чітко вкажіть, яку проблему вирішуватимете, та що плануєте для цього зробити
- Пам'ятайте, що гранти вкрай рідко надають окремим особам!
- Шукайте профільних донорів! Не варто звертатися до всіх грантодавців
- Знайдіть кілька грантодавців, які можуть бути зацікавлені у Вашій діяльності
- Продумайте можливості партнерства
- Орієнтуйтеся на донорів, які працюють у Вашій державі або регіоні
- Не просіть виділити Вам більше фінансування, ніж донор виділяє зазвичай

ЯК ГРАНТОДАВЦІ ПРИЙМАЮТЬ РІШЕННЯ!

- В основному, підтримують проекти, що матимуть тривалий вплив
- Особливий інтерес до творчих, нових і незвичайних проектів
- Враховується коефіцієнт результативності витрат

Пам'ятайте, що в перше (і, можливо, в останнє) проектну пропозицію вивчають, швидко проглядаючи!
Якщо при першому вивченні донор не зрозуміє важливості пропонуваної Вами діяльності, проект може не бути розглянутим вдруге.

БУДЬТЕ СТИСЛИМИ ТА ПЕРЕКОНЛИВИМИ!

ЕЛЕМЕНТИ ПРОЕКТНОЇ ПРОПОЗИЦІЇ

- Узагальнення (титульна сторінка): назва, мета, суб'єкти виконання, очікуване фінансування, контактна інформація
- Підґрунтя: опис проблеми, основна діяльність, цілі та завдання, очікувані результати, цільова аудиторія
- Детальний опис цілей і завдань діяльності із вказівкою конкретних результатів
- План і графік діяльності: що передбачається зробити та коли (у які строки це буде зроблено?)
- Менеджмент проекту: хто реалізовуватиме та як розподілятимуться обов'язки?
- План моніторингу та оцінки
- Бюджет

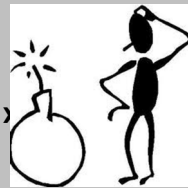

**Можливі
додаткові
питання!**

Сесія 4. РОЗУМІННЯ ПРОБЛЕМИ

1. ЩО ТАКЕ ПРОБЛЕМА У ПОЛІТИЦІ?

- ❖ Результат вивчення проявів і причин суспільного невдоволення щодо певного громадського явища
- ❖ Передбачає перехід від безпосереднього переживання до цілеспрямованого визначення характеру відповідного «утруднення» (проблеми)

ПРОБЛЕМА В ПОЛІТИЦІ – ЦЕ КОНФЛІКТ ГРУПОВИХ ІНТЕРЕСІВ

ПРОБЛЕМА ЯК КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ

ХАРАКТЕРИСТИКИ ПРОБЛЕМИ ПОЛІТИКИ

- Проблеми політики мають не приватний, а громадський характер
- Проблема є перешкодою для наших бажаних дій або цілей
- Проблема є наслідком попередньої політики (минулих дій влади)
- Суспільна значущість проблем політики змінюється залежно від зміни цінностей та умов
- Проблеми політики мають різну ступінь «піддатливості для розв'язання»

ВИЗНАЧЕННЯ ПРОБЛЕМИ: ДОСВІД ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ

<p>«ВІД БАЖАННЯ – ДО УМІННЯ І ДОБРОБУТУ»</p>	<p>Пенсія по інвалідності значно менше пенсії після досягнення пенсійного віку, тому ця категорія людей при великих потребах на ліки і лікування матеріально є тягарем для сім'ї.</p> <p>За даними Управління праці та соціального захисту у Балтського районі зареєстровано понад 2,5 тис. людей з обмеженими фізичними можливостями, у тому числі близько 10% спинальників, ампутантів та хворих на інсульт. Більшість вказаної категорії людей є особами працездатного та репродуктивного віку.</p> <p>При отриманні інвалідності багато людей не мають достатньої можливості для самореалізації та мало спілкуються між собою. Інша проблема людей з проблемами здоров'я – труднощі в отриманні освіти, працевлаштовані, особливо в період кризи.</p>
<p>ПОЛІПШЕННЯ ЯКОСТІ НАДАННЯ ПОСЛУГ ОСВІТЛЕННЯ</p>	<p>Соціологічне опитування жителів міста Ізмаїл, проведене ініціатором проекту у 2009-2010 роках, у якому взяли участь 710 чоловік (5% населення багатоповерхівок), показало низький рівень задоволеності населення якістю надання послуг у житлово-комунальній сфері й обслуговування житлового фонду (більш 85% респондентів). Нерегульоване споживання електроенергії в місцях загального користування підвищує тарифи на послуги з отримання домів та прибудинкових територій, викликає незадоволення мешканців. Так, в тарифі на житлово-комунальні послуги з отримання будинків та прибудинкових територій доля енергоносіїв складає 10-25%. Вирішення проблеми взаємозв'язане з впровадженням енергозбереження та енергоефективності.</p>

ФОРМУЛЮВАННЯ ПРОБЛЕМИ У ПОЛІТИЦІ: ВИМОГИ ДО МОВИ

ДОРЕЧНІСТЬ: поняття повинні відповідати специфіці проблемної ситуації	Неналежне використання рекреаційного потенціалу прикордонних північних і західних регіонів України	Неналежне використання потенціалу прикордонних північних і західних регіонів України як зони відпочинку
ВИЧЕРПНІСТЬ: поняття повинні охопити усі типи явищ, які пов'язані з проблемною ситуацією	Зниження прибутковості сільського господарства у Херсонській та Миколаївській областях	Зниження прибутковості скотарства у Херсонській та Миколаївській областях
ВИНЯТКОВІСТЬ: поняття повинні бути взаємозаперечними (не перетинатися у сфері своїх значень)	Низькі стандарти соціального забезпечення вразливих верств населення	Низькі стандарти соціального забезпечення осіб з особливим потребами, осіб літнього віку, ветеранів тощо
ПОСЛІДОВНІСТЬ: будь-яке поняття або суб-поняття повинне базуватися на єдиному класифікаційному принципі	Ріст відсотка малозабезпечених сімей на фоні збільшення кількості людей, що перебувають за межею бідності	Ріст відсотка малозабезпечених сімей, неповних сімей і людей, що перебувають за межею бідності, в Україні
ІЄРАРХІЧНА ВІДМІННІСТЬ: поняття і субпоняття повинні чітко розмежовуватися; висновки з одного рівня не переносять на інший рівень	Неможливість працевлаштування випускників ВНЗ 1-3 рівнів акредитації	Неможливість працевлаштування студентів після навчання

3. ЗАЦІКАВЛЕНІ СТОРОНИ У ПОЛІТИЦІ

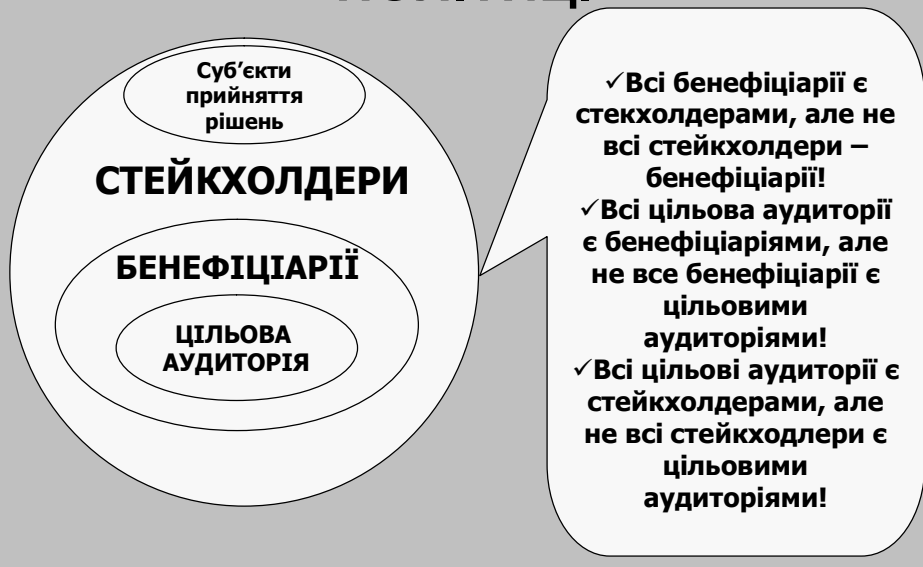
Оскільки проблема політики – це конфлікт (або дисбаланс) інтересів, необхідно відповісти на такі питання:

- **ХТО?** хто ті люди, які зацікавлені у певному питанні?
- **ЯК?** якою мірою вони беруть участь у розробці та реалізації політики?
- **ХТО?** чи є організації, що їх представляють?
- **ЯК?** чи входять ці організації в структуру прийняття рішень?

ЗАЦІКАВЛЕНІ СТОРОНИ У ПОЛІТИЦІ

- **ЗАЦІКАВЛЕНІ СТОРОНИ** – люди / установи / організації, стан (інтереси) яких може змінитися внаслідок ухвалення певного рішення або реалізації проекту = **СТЕЙКХОЛДЕРИ**
- **БЕНЕФІЦІАРІЇ** – групи, для яких ефекти певної політики є вигідними або цінними
- **ЦІЛЬОВА АУДИТОРІЯ** – групи, безпосередньо на яких орієнтована певна конкретна діяльність (в основному – в контексті проекту)

ЗАЦІКАВЛЕНІ СТОРОНИ У ПОЛІТИЦІ

ГРУПИ ЗАЦІКАВЛЕНИХ СТОРІН

- Групи протесту
- Політики (обрані посадовці)
- Бізнес структури
- Неурядові організації (НУО)
- Впливові особи
- Державні службовці, представники державних установ та муніципальних служб
- Представники «поінформованої групи»
- Представники ЗМІ

Суб'єкти

Суб'єкти

В залежності від ситуації, кожна група стейкхолдерів може бути і бенефіціарієм, і цільовою аудиторією

ГРУПИ БЕНЕФІЦІАРІЇВ І ЦІЛЬОВОЇ АУДИТОРІЇ

БЕНЕФІЦІАРІЇ

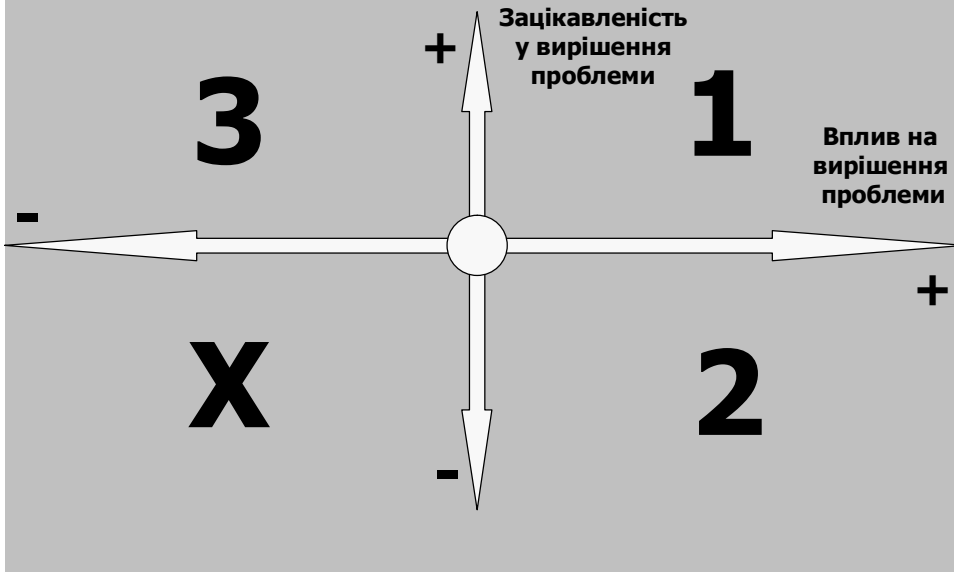
ЦІЛЬОВА АУДИТОРІЯ

Одна політика може мати кілька груп бенефіціаріїв

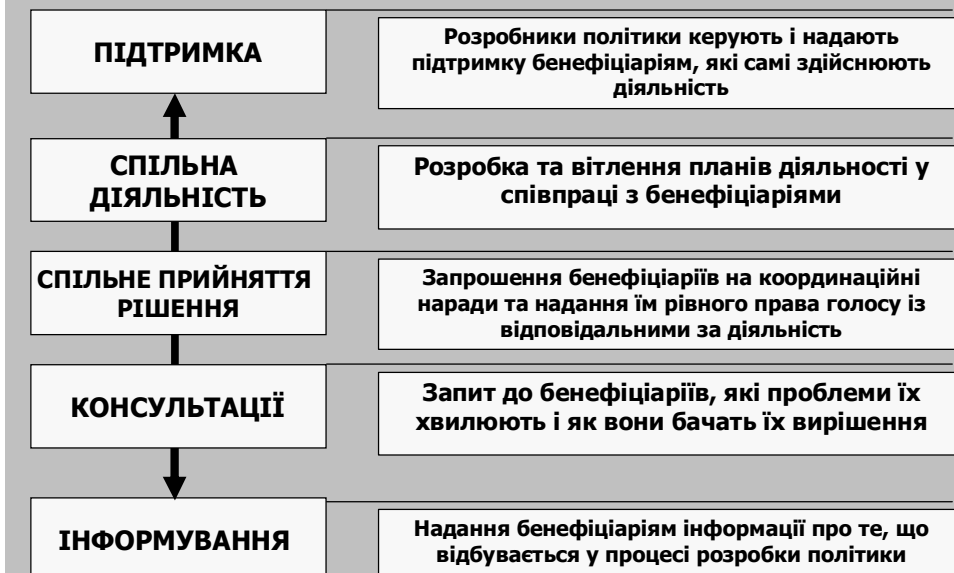
- ✓ Соціальні групи
- ✓ Споживачі послуг
- ✓ Близькі та родичі представників соціальної групи
- ✓ Ті, хто підпадає під дію певного законодавства або програми

- ✓ Представники певної соціальної групи
- ✓ Певна група споживачів послуг...

АНАЛІЗ ЗАЦІКАВЛЕНИХ СТОРІН: ГРАФІК ВПЛИВУ

ФОРМИ ЗАЛУЧЕННЯ: ДРАБИНА АРНШТЕЙНА

Сесія 5. ВПЛИВ ЯК МЕТА ПОЛІТИКИ

1. ЩО ТАКЕ ЕФЕКТИВНА ПОЛІТИКА?

1. **ОПЕРАЦІЙНА ЕФЕКТИВНІСТЬ**
(efficient policy) – використання наявних ресурсів у відповідності до покладених функцій і наданих повноважень
2. **ВПЛИВОВА ЕФЕКТИВНІСТЬ**
(effective policy) – використання наявних ресурсів задля вирішення актуальних проблем політичного порядку денного та задоволення суспільних інтересів

ЩО ТАКЕ ЕФЕКТИВНА ПОЛІТИКА?

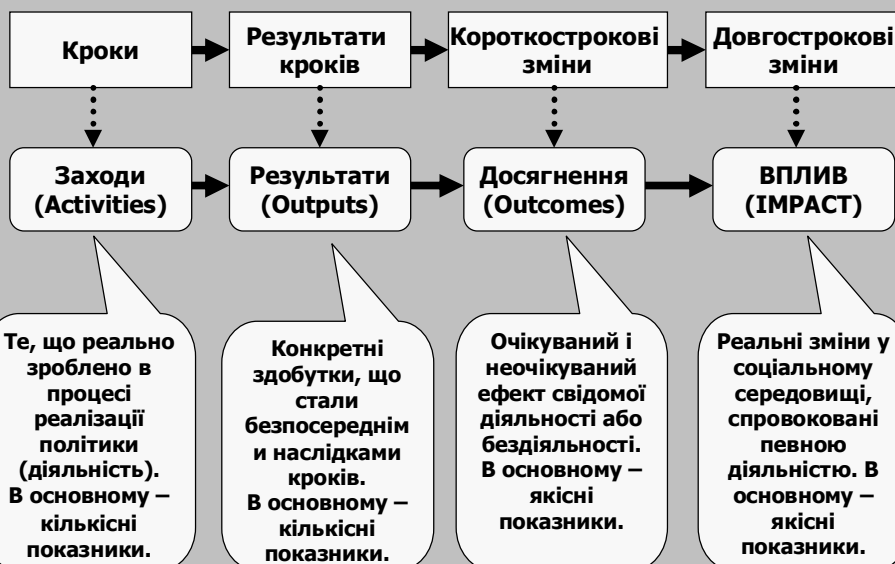

2. ЩО ТАКЕ ВПЛИВ У ПОЛІТИЦІ?

Якщо ПОЛІТИКА – це раціональне використання доступних ресурсів задля задоволення групових інтересів, то...

ВПЛИВ ПОЛІТИКИ – це зміна характеру/якості задоволення певних групових інтересів шляхом використання доступних ресурсів.

ЛАНЦЮГ ВПЛИВУ

ЛАНЦЮГ ВПЛИВУ

Урядова кампанія проти паління

ЗАХОДИ	РЕЗУЛЬТАТИ	ДОСЯГНЕННЯ	ВПЛИВ
<ul style="list-style-type: none"> •Розміщення флаєрів у кабінетах усіх лікарів по всій країні •Розміщення застереження про можливі захворювання на пачках сигарет •Інформаційна телефонна лінія для курців •Групи підтримки у 500 клініках по всій країні 	<ul style="list-style-type: none"> •3 інформацією про шкоду паління ознайомилися 1 мільйон пацієнтів •3 інформацією про шкоду паління ознайомилися 5 мільйонів споживачів сигарет •Проведене телефонне консультування 500 000 курців •10 000 курців системно працювали у групах підтримки протягом 1-го року 	<ul style="list-style-type: none"> •Зниження реалізації тютюнової продукції на 10% •Відповідно до даних лікарів кількість курців знизилася на 9% 	<ul style="list-style-type: none"> •Зниження випадків легеневого раку на 5% •Зниження рівнів захворювань, спричинених пасивним палінням, на 11%

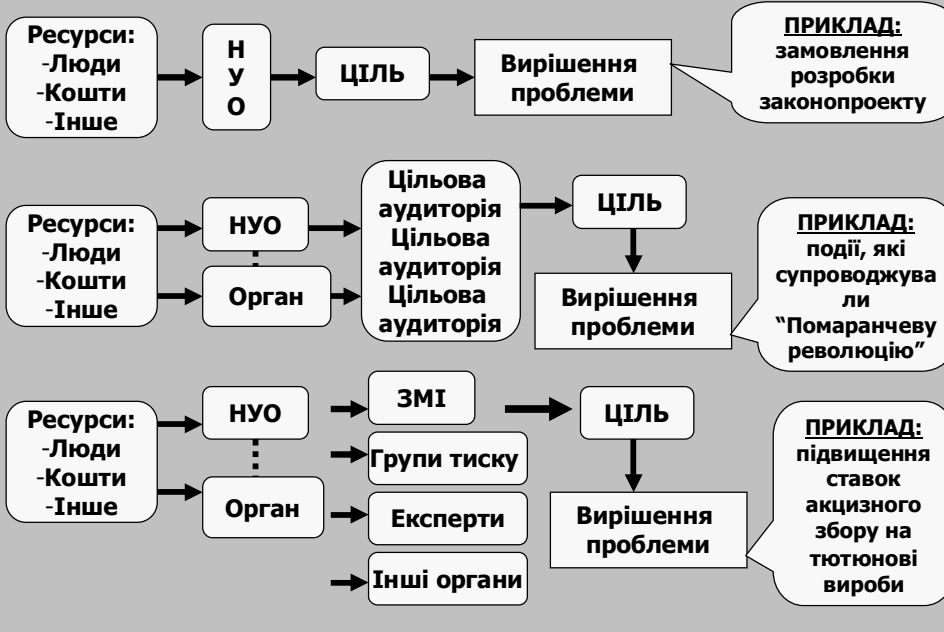
**Кожен захід (вид діяльності) повинен мати результат!
 Результати повинні бути вимірюваними!
 Різні результати можуть привести до одного досягнення!
 Різні досягнення можуть мати один вплив!
 Об’єктивно вплив політики може бути оцінений згодом!**

ЛАНЦЮГ ВПЛИВУ

ЗАХОДИ	РЕЗУЛЬТАТИ	ДОСЯГНЕННЯ	ВПЛИВ
<ul style="list-style-type: none"> •Проведення конференцій, круглих столів, семінарів, публічних акцій тренінгів тощо •Підготовка аналітичних матеріалів, досліджень тощо •Підготовка та поширення інформаційних матеріалів •Розробка програм, концепції, правил •Конкретна діяльність: будівництво, ремонт, створення закладу або органу тощо 	<ul style="list-style-type: none"> •Кількість заходів •Кількість ознайомих, залучених до обговорення, навчених осіб •Масштаби поширення інформаційних матеріалів (наклади видань, відвідування веб-сайтів, коментарі на форумах тощо) •Розроблені рекомендації щодо реформування, аналітичні записки, полісі бріфи •Реалізовані програми, втілені концепції, погоджені правила •Результати конкретної діяльності: завершено будівництво, проведений ремонт, створений заклад або орган 	<ul style="list-style-type: none"> •Зміна громадської думки (динаміка ставлення населення) •Зміна демографічних показників •Створення робочої групи щодо певного питання у певному органі •Прийняття закону або іншого нормативно-правового акту, а також внесення поправок до нормативної бази 	<ul style="list-style-type: none"> •Збільшення кількості користувачів певних послуг •Попередження виникнення нових проблем політики •Актуалізація нових політичних проблем

Прийняття закону або іншого нормативно-правового акту не можуть бути впливом!!!

КАНАЛИ ВПЛИВУ

SMART-КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ВПЛИВУ

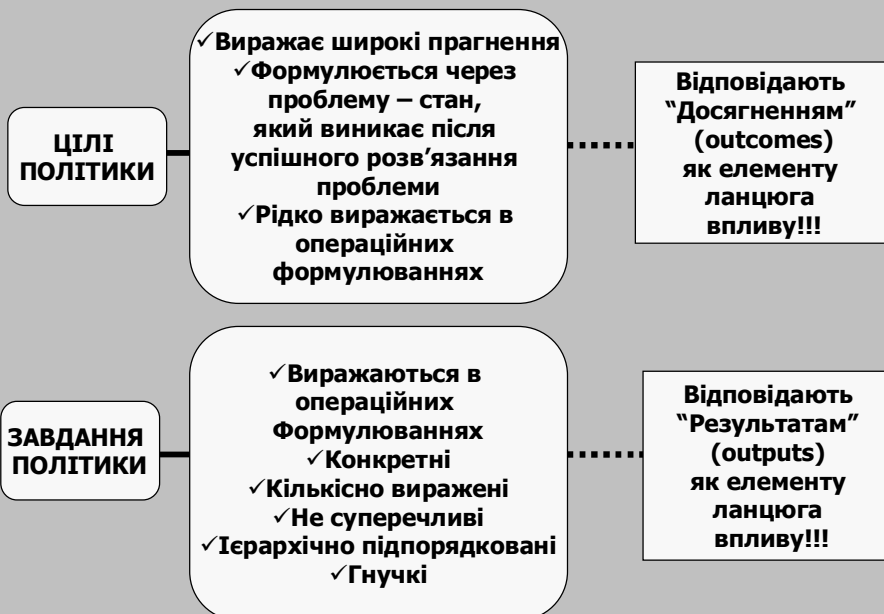

SMART-КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ВИЛИВУ

ВПЛИВ: Більш здорова молодь

- Конкретний?
 - Молодь Донецька буде більш регулярно займатися спортом
- Вимірваний?
 - Молодь Донецька займатиметься спортом п'ять разів на тиждень
- Практичний?
 - Молодь Донецька займатиметься спортом два рази на тиждень
- Реалістичний?
 - Молодь Донецька двічі на тиждень братиме участь в організованих футбольних матчах
- Визначений у часі?
 - Молодь Донецька братиме участь в організованих футбольних матчах двічі на тиждень під час літніх канікул

4. ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ ПОЛІТИКИ

ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ ПОЛІТИКИ

ЦІЛІ ПОЛІТИКИ	ЗАВДАННЯ ПОЛІТИКИ
Підвищення якості навчання учнів молодшої школи	<ul style="list-style-type: none"> •Перепідготовка вчителів молодшої школи •Оновлення пакету навчальних програм для молодших класів •Підвищення якості матеріально-технічної бази молодшої школи •Запровадження інтерактивного навчання
Підвищення рівня матеріального забезпечення молоді, що навчається	<ul style="list-style-type: none"> •Підвищення соціальних виплат молоді, що навчається •Створення умов для працевлаштування молоді, що навчається, на умовах часткової зайнятості •Запровадження державних стипендій для успішних студентів •Запровадження програми "Доступне житло" для молодих сімей
Зниження рівня смертності серед робітників небезпечних професій	<ul style="list-style-type: none"> •Забезпечення періодичної перевірки технічних умов роботи у небезпечних сферах з точки зору їх відповідності вимогам безпеки •Запровадження програми поступового оновлення обладнання •Запровадження обов'язкового соціального страхування робітників небезпечних професій •Розробка та реалізація програми регулярної реабілітації робітників небезпечних професій (профілактичне лікування, відпочинок)

ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ ПОЛІТИКИ

ПОЛІТИКА	ВПЛИВ	
Реформа початкової освіти	Підвищення ефективності освіти у перших-третьох класах середньої школи	
ЦІЛЬ	ДОСЯГНЕННЯ	
Підвищення якості підготовки учнів молодшої школи	<ul style="list-style-type: none"> •Збільшенні кількості відмінних і добрих оцінок в учнів молодшої школи •Ріст задоволеності навчанням учнів молодшої школи 	
ЗАВДАННЯ	РЕЗУЛЬТАТИ	ЗАХОДИ
<ul style="list-style-type: none"> •Перепідготовка вчителів молодшої школи •Оновлення пакету навчальних програм для молодших класів •Підвищення якості матеріально-технічної бази молодшої школи •Запровадження інтерактивного навчання 	<ul style="list-style-type: none"> •Опанування нових методів роботи з учнями молодших класів учителями молодших класів •Напрацьований пакет навчальних програм для учнів молодших класів •Створення матеріально-технічних умов навчання учнів молодших класів, що відповідають європейським стандартам •Збільшення кількості комп'ютерного забезпечення молодшої школи на 50% 	<ul style="list-style-type: none"> •Проведення серії тренінгів для вчителів молодшої школи на основі новітніх методик •Створення та забезпечення роботи експертної групи, відповідальної за розробку нових навчальних програм •Проведення ремонту приміщень •Закупка комп'ютерів та іншої техніки

ОДЕСЬКА ОБЛАСТЬ: ПОЛІПШЕННЯ ЯКОСТІ НАДАННЯ ПОСЛУГ ОСВІТЛЕННЯ

Ціль	Завдання
Створення умов щодо впровадження енергозберігаючих технологій з метою поліпшення якості надання послуг освітлення місць загального користування в багатоквартирних будинках	вивчення і пропаганда кращих прикладів впровадження енергозберігаючих технологій
	підвищення рівня професійної підготовки персоналу ОСББ з питань енергозбереження
	забезпечення взаємодії з міською владою з питань впровадження енергозберігаючих технологій в домах, у яких створені ОСББ, розробка плану спільних заходів на 2010-2013 роки
	створення робочої групи з питань енергозбереження (представники УЖКГ, керівники ОСББ, фахівці)
	реалізація пілотного проекту впровадження проекту енергозбереження в домах ОСББ «Портовик» (партнеру проекту)
	залучення громадян щодо вирішення проблем покращення якості освітлення місць загального користування шляхом соціального інвестування
	обговорення в ЗМІ переваг впровадження енергозберігаючих технологій щодо поліпшення якості надання послуг освітлення місць загального користування в багатоквартирних будинках

ОДЕСЬКА ОБЛАСТЬ: «ВІД БАЖАННЯ – ДО УМІННЯ І ДОБРОБУТУ»

Ціль	Завдання
Знизити рівень проблеми реалізації людей з обмеженими можливостями, навчивши представників цільової групи основам виготовлення різної сувенірної продукції і ведення підприємницької діяльності	сформувати чотири малокомплектні групи по 6 чоловік для вивчення основ виготовлення сувенірної продукції (вивчати основи підприємництва будуть одночасно по дві групи)
	розробити розклад занять
	забезпечити проведення занять витратними матеріалами (бісер, набори ниток, папір різний, клей різний, лак, фарби, картон, стрічки, канва і т.д.)
	організувати проведення занять
	організувати висвітлення ходу виконання проекту в ЗМІ
	забезпечити контроль відвідування і якості проведення занять
	після проведення навчання отримати відгуки навчених про якість і корисність отриманих знань

Сесія 6.
ВИРОБЛЕННЯ РІШЕННЯ У СПІВПРАЦІ

1. ЩО ТАКЕ ДОВІРА ПРИ РОЗРОБЦІ ПОЛІТИКИ?

	Суб'єкти прийняття рішень	Бенефіціарії	Потенційні партнери (НУО, влада)	
Довіра до професійних якостей	V	V	V	⇒ Компетентність
Довіра до уповноваженої діяльності	V	V		⇒ Легітимність
Довіра до якості (належності) розробки/реалізації політики	V		V	⇒ Прозорість
Довіра як до можливого партнера	V		V	⇒ Відкритість

ЯК ЗАБЕЗПЕЧИТИ ДОВІРУ СУБ'ЄКТІВ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ?

- Провести формальні та неформальні консультації до старту діяльності
- Чітко та стисло сформулювати головну мету діяльності
- Готувати короткі та інформативні матеріали про діяльність (полісі бріфи, аналітичні записки)
- Пояснити, які дивіденди отримає суб'єкт прийняття рішення у випадку підтримки ініціативи
- Запрошувати на публічні заходи (необхідно зробити так, аби певний суб'єкт асоціювався з Вашою діяльністю!)

ЯК ЗАБЕЗПЕЧИТИ ДОВІРУ ПАРТНЕРІВ?

- Спільно проектувати діяльності
 - Проводити регулярні зустрічі та наради партнерів
 - Вказувати всіх партнерів при оформленні документів
 - Постійне інформувати одне одного про діяльність
 - Чітко розподілити повноважень між партнерами із покладанням відповідальності
-
-
-
-

ЯК ЗАБЕЗПЕЧИТИ ДОВІРУ БЕНЕФІЦІАРІЇВ?

- Встановити особистий контакт: фокус-групи, інтерв'ю, консультації тощо
 - Постійно інформувати: необхідно знайти канали, які доступні та популярні серед ваших бенефіціаріїв
 - Постійно посилатися на думку бенефіціаріїв (наприклад, провести соціологічне дослідження)
 - Бути гнучким! Корегувати діяльність у випадку зміни преференцій бенефіціаріїв
 - Бути незаангажованим: намагатися вирішити певну проблему, а не задовольнити окрему групу бенефіціаріїв
-
-
-
-

2. ПРАКТИЧНИЙ ВИМІР СПІВПРАЦІ: КОНСОРЦІУМИ ТА КОАЛІЦІЇ

Навіщо?

- Потужніший голос: легше переконати суб'єктів прийняття рішень
- Посилення профайлу: вища професійність, більше контактів із суб'єктами прийняття рішень, більші можливості впливу на різних рівнях
- Доступ до більшого обсягу інформації, необхідної для розробки політики
- Можливість обміну досвідом: навчання, посилення потенціалу учасників співпраці
- Більші ресурси: людські, матеріальні, інтелектуальні
- Більше можливостей спровокувати зацікавленість населення
- Великі організації можуть використати зв'язки та спеціалістів менших організацій
- Маленькі організації можуть використати авторитет і можливості більших організацій

ПАРАСОЛЬКОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ

- Об'єднання неурядових організацій з метою:
 - забезпечення спільного голосу третього сектору;
 - спільної діяльності;
 - інституційної підтримки
- Основні задачі – інформування, формування мереж, обмін досвідом, представництво, лобювання, консультування, навчання
- ЧЛЕНИ ПАРАСОЛЬКОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ НЕ ВТРАЧАЮТЬ СВОЮ НЕЗАЛЕЖНІСТЬ!!!

ПАРАСОЛЬКОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ: приклади

- ENNA (Європейська Мережа Національних асоціацій – 17 національних мереж) ЄС
- World of NGOs (Світ Неурядових Організацій) Австралія
- NCVO (Національна Рада Неурядових Організацій) Великобританія
- PCVCC (Пан-Кіпріотський Неурядовий Координаційний Комітет), Кіпр
- NENO (Мережа Естонських Неприбуткових Організацій), Естонія
- CAL (Громадянський Альянс Латвії), Латвія

Секторальні парасольки

3. ЩО ТАКЕ БЮДЖЕТ ПРОЕКТУ?

... це виражений у грошових сумах розроблений і схвалений план діяльності,

МЕТА якого:

- Координувати різну діяльність в межах певного плану
- Встановлювати та контролювати досягнення проміжних цілей
- Максимізувати та розподіляти ресурси
- Встановлювати систему контролю діяльності, на основі якого можна визначити, чи досягнуті цілі
- Стимулювати поточне планування

ВИДИ БЮДЖЕТУ

- **ЗАГАЛЬНИЙ БЮДЖЕТ:** загальні визначені витрати на всю заплановану діяльність (до досягнення цілей)
- **ПОТОЧНИЙ БЮДЖЕТ:** витрати на діяльність, яких потребує обмежений період часу (наприклад, помісячно)
- **КАПІТАЛЬНИЙ БЮДЖЕТ:** довготермінова оцінки фінансових потреб, частина фінансової стратегії (включає не лише конкретну проектну діяльність, а й можливі перспективи її продовження)

БУДЬ-ЯКИЙ БЮДЖЕТ РОЗБИТИЙ НА ЛІНІЇ.

Кожна лінія – це елемент діяльності, спрямованої на досягнення результату. Бюджет включає стільки ліній, скільки результатів передбачає діяльність.

ЗАГАЛЬНИЙ БЮДЖЕТ

ДОХІД		Грн.
	Гранти	50.000
	Інші доходи	4.000
	Загальний прибуток (А)	54.000
ВИДАТКИ		Грн.
	Зарплати	35.000
	Гонорари	5.000
	Витрати на проїзд	1.000
	Витрати на проживання	1.000
	Оренда приміщення	5.000
	Офісне обладнання	5.000
	Телефон і факс	500
	Поштові витрати	500
	Банківські витрати	1.000
ДЕФИЦИТ	А-В	0

ПОТОЧНИЙ І КАПІТАЛЬНИЙ БЮДЖЕТ

ДОХІД	Квітень	Травень	Червень	Липень	Серпень	Вересень
Гранти	50.000	-	-	50.000	-	-
Діяльність	1.250	1.250	1.250	1.250	1.250	1.250
Пожертви	416	416	416	416	10.416	416
Загальний дохід (А)	51.666	1.666	1.666	51.666	11.666	1.666
ВИДАТКИ						
Зарплати	15.833	15.833	15.833	15.833	15.833	15.833
Поточні видатки	833	833	833	833	833	833
ІНШІ ВИДАТКИ						
Діяльність 1	10.000	-	-	-	-	-
Діяльність 2	5.000	-	-	5.000	-	-
Загальні видатки (В)	31.666	16.666	16.666	21.666	16.666	16.666
КАПІТАЛЬНІ ВИДАТКИ						
Будівництво (С)	0	3.000	7.050	-	-	-
Загальні видатки (В+С)	31.666	19.666	23.716	21.666	16.666	16.666

2. НАВЧАННЯ ПРИ РОЗРОБЦІ ПОЛІТИКИ: АУДИТ ЗНАНЬ, УМІНЬ І НАВИЧОК

- Продумайте, яких навичок може бракувати для ефективної діяльності та можливості знайти ресурси під неї (так званий “Необхідний потенціал”)
- Проаналізуйте знання, вміння та навички всього персоналу, задіяного у процес розробки політики (так званий “Доступний потенціал”)
- Пробіли продемонструють, чого саме повинно стосуватися навчання!

АУДИТ ЗНАНЬ, УМІНЬ І НАВИЧОК

	“Необхідний потенціал”	“Доступний потенціал”
Знання	ПР-діяльність і забезпечення публічності	•Знання корпоративного права •Знання ринку надання певних послуг
Навички	•Аналіз •Креативне мислення •Дослідження •Фінансовий менеджмент	•Мережева співпраця, проведення переговорів •Інформаційно-комунікаційний розвиток •Планування та проектний менеджмент
Поведінка (персональні якості)	Працьовитість	•Оптимізм •Гнучкість

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

- Внутрішні курси: навчання персоналу та інших залучених у процес вироблення політики осіб за рахунок власних ресурсів
- Зовнішні курси: відвідання персоналом курсів, які пропонують інші організації/органи/установи. Важливий елемент побудови мереж
- Конференції та інші публічні заходи: обмін досвідом і навчання за рахунок комунікації з іншими
- Е-курси: навчання персоналу на основі інтерактивних програм, які можуть бути розроблені як зовнішньо, так і внутрішньо
- Книги та журнали: поширення інформаційних і методичних матеріалів, стосуються потрібних для діяльності навичок

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

- Тренінги: групове навчання, яке передбачає створення умов, за яких члени групи навчаються за допомогою одне одного
- Коучінг: індивідуальне навчання, спрямоване на опанування певною особою конкретних прикладних навичок. Коучі можуть бути як запрошені, так і представляти організації чи орган, задіяний у розробку політики
- Шедоуінг: проведення певного часу з особою, яка представляє іншу організацію або орган з метою перейняття досвіду (стаді візит)
- Секондмент: переведення особи на певний час на іншу посаду у своїй організації або органі. Приводить до опанування додаткових навичок

3. ПІЛОТУВАННЯ – це...

... апробація певної моделі, теоретичного або практичного підходу, концепції або політики на прикладі обмеженої цільової аудиторії з метою отримання практичних висновків і можливого поширення на ширшу цільову аудиторію.

- Певна територія (населений пункт, регіон, країна)
- Певна соціальна група
- Представники певної організації, підприємства, установи, органу, спільноти
- Спеціально сформована цільова аудиторія

КОЛИ ПРОВОДИТИ ПІЛОТУВАННЯ?

- Якщо Ви не впевнені, що результати Вашої діяльності будуть саме такими, як Ви передбачаєте
 - Якщо зацікавлені особи не розділяють Ваших підходів до вирішення проблеми і Вам необхідно продемонструвати їх успішність
 - Якщо Ваші фінансові або часові ресурси обмежені
-
-
-
-

РЕЗУЛЬТАТИ ПІЛОТУВАННЯ

- Перегляд певної політики для конкретного пілота або для всієї групи бенефіціаріїв (наприклад, для регіону або країни в цілому)
 - Напрацювання моделей, алгоритмів, стратегій тощо з метою їх подальшого поширення
 - Порушення інших проблем політики
-
-
-
-

ПІЛОТУВАННЯ: КАМПАНІЯ LEONARD CHESHIRE DISABILITY (LCD)

- Метою кампанії LCD стала зміна ставлення до людей з особливими протребами, а також донесення їхнього голосу до влади. У 2005 році кампанія погодила 10-річне організаційне бачення зміни громадського ставлення до особливих потреб. Основна стратегія – перенесення питання з національного на місцевий рівень. Очікувалося, що люди з особливим потребами будуть безпосередньо залучені до реалізації кампанії.
- Задля досягнення поставленої мети була створена Група дії кампанії (ГДК), яка об'єднала людей з особливим потребами та сприяла формулюванню ними власного політичного порядку денного, а також визначенню прийнятних методів роботи. LCD стала фасилітатором діяльності групи.

ПІЛОТУВАННЯ: КАМПАНІЯ LEONARD CHESHIRE DISABILITY (LCD)

УСПІХ ПІЛОТНОЇ ГРУПИ

- У рамках реалізації кампанії, було вирішено створити 3 пілотні групи на 6 місяців для мотивування діяльності. Перші групи працювали дуже завзято. Група, що базувалася у Лондоні, займалася проблематикою доступного транспорту та працювала з кампанією “Транспорт для Лондона” з метою забезпечення прав на пересування людей з особливим потребами. Результатом стала зйомка нового тренувального фільму Каналом 4, у якому члени пілотних груп і водії автобусів давали інтерв'ю, а потім збиралися для спільних дискусій. Протягом наступних 2-х років фільм побачили 22.000 Лондонських водіїв під час їхнього навчання.
- Інший напрямок діяльності пілотних груп – переговори з місцевими представниками кампанії МакДональдз щодо забезпечення доступу людей з особливими потребами до ресторанів, оскільки наявне обладнання було неспроможне забезпечити відповідне право доступу. В результаті, ресторани МакДональдз забезпечили функціонування спеціально обладнаних туалетів і столів, призначених для обслуговування людей на інвалідних кріслах, а працівники ресторанів ознайомлюються з антидискримінаційним законодавством під час навчання.

ПІЛОТУВАННЯ: КАМПАНІЯ LEONARD CHESHIRE DISABILITY (LCD)

НАЦІОНАЛЬНИЙ ВИМІР

- Успіх пілотних груп був поширений на всю Великобританію протягом 2007 року із розширенням кількості та способів діяльності членів. Молодь була активно залучена у підготовку відповідних відео та їх оприлюднення через YouTube.
- Групи, які створювалися, налічували щонайменше 10 членів і підтримувалися LCD. Вони могли просити фінансування на підготовку матеріалів, подорожі та проведення зустрічей. Наразі LCD офіційно зареєструвала 10 місцевих осередків кампанії.
- LCD організувала конференцію, під час якої представники локальних груп змогли зустрітися та обмінятися досвідом.
- LCD випускає щоквартальний журнал з метою поширення новин і забезпечення обміну інформацією між учасниками кампанії.

Сесія 7. УМОВИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛІТИКИ

1. УМОВИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛІТИКИ: ПЕСТ-АНАЛІЗ

Фактори
 впливу
 на політику

Політичні	Економічні
Соціокультурні	Технологічні

ПЕСТ-АНАЛІЗ

Чи ви розумієте політичний контекст, в межах якого дієте?

- Які національні / регіональні / місцеві політичні структури впливають на вашу проблему, і як у цьому разі прийматимуться рішення?
- Які політичні гравці можуть стати друзями, ворогами або перебіжчиками?
- Наскільки сильна ваша база контактів з тими, хто приймає рішення?
- Чи існують якісь незавершені політичні процеси, що можуть вплинути на результат вашої кампанії або налаштувати політичну думку за або проти вас?

“П”

“Е”

“С”

“Т”

Чи економічні умови впливатимуть на вашу кампанію?

- Чи економічний клімат впливатиме на розподіл урядових витрат так, що це буде на користь / загрожувати вашим очікуваним результатам?
- Якщо ви працюєте з корпоративним сектором, чи економічні проблеми / прогнози можуть впливати на їх дії?

Чи соціальні чинники можуть вплинути на вашу роботу?

- Чи громадська думка щодо відповідної проблеми свідчить на вашу користь або проти вас?
- Як ЗМІ висвітлюють цю проблему – позитивно / негативно / не визначилися?
- Чи інші громадські організації підтримують ваші цілі?
- Які інші ресурси можуть вам допомогти / зашкодити (чи вас підтримує якась відома публічна особа, «герой»)?
- Чи бажаний вами результат спровокує інші пов'язані соціальні зміни?

Які технічна / наукова підтримка вашої кампанії?

- Чи існує наукове обґрунтування, що суперечить вашій позиції? Якщо так, чи ви можете запропонувати щось на противагу?
- Зміна технологій комунікацій може запропонувати різні шляхи досягнення цілей. Чи нові технічні та комунікаційні можливості можуть вплинути на реалізацію вашої кампанії?

2. КОНТРОЛЬ ПОЛІТИЧНОГО ПОРЯДКУ ДЕННОГО

Встановлення політичного порядку денного – результат конкуренції між різними групами інтересів

- Впоратися з конфліктом до того, як він виникне
- Зв'язок між соціумом і прийняттям рішення: яким чином конфлікт росте та вирішується?

КОНТРОЛЬ ПОЛІТИЧНОГО ПОРЯДКУ ДЕННОГО

СИСТЕМНИЙ ПОРЯДОК ДЕННИЙ – сукупність питань, що є предметом консенсусу політичної спільноти щодо того, що вони заслуговують громадської уваги та відносяться до політичної юрисдикції

ІНСТИТУЦІЙНИЙ ПОРЯДОК ДЕННИЙ – питання, санкціоновано призначені для розгляду уповноваженими політичними особами. Формується під впливом системного порядку денного!

ВНУТРІШНІ ТРИГЕРИ:

- Природні катастрофи
- Особисті фактори
- Неочікувані політичні події
- Технологічні зміни
- Екологічні зміни
- Нерівномірний або несправедливий розподіл ресурсів
- Вибори або нове законодавство!**

ЗОВНІШНІ ТРИГЕРИ:

- Воєнні дії
- Інновації у військових технологіях
- Міжнародні конфлікти
- Геополітична ситуація

3. БАЗОВАНА НА ДОКАЗАХ ПОЛІТИКА – це...

підхід, який допомагає прийняти поінформоване рішення щодо політичних питань, програм і проектів шляхом розробки політики на основі оптимального обґрунтування, що демонструє актуальність проблеми та можливість її вирішення у політичний спосіб

ДОКАЗИ У ПРОЦЕСІ ВИРОБЛЕННЯ ПОЛІТИКИ

Формування порядку денного	Розробка політики	Реалізація політики	Оцінка політики
Докази необхідні для виявлення нової проблеми або спектру проблем	Докази необхідні для демонстрації зв'язків між діями та результатами	Докази необхідні для демонстрації того, як зміни підвищують ефективність певних ініціатив	Докази необхідні для пошуку шляхів покращення майбутніх політик

СТАН ДОКАЗОВОЇ БАЗИ

Політична сфера	ОПИС	ВПЛИВ НА ДОКАЗОВУ БАЗУ
Стабільні політичні сфери	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Широке теоретичне підґрунтя; ▪ Консенсус щодо дієвих механізмів; ▪ Зміни політики стосуються додаткових удосконалень 	Докази сфокусовані на оновленні знань або заповненні пробілів
ПРИКЛАДИ: реформа виборчого законодавства; зміна пенсійного віку		
Динамічні проблем	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Найявне знання спірне; ▪ Немає консенсусу щодо теоретичної бази або оцінки рішень 	Докази суперечливі або непоказові; Інформацію можна знайти лише в результаті аналізу актуальних політик
ПРИКЛАДИ: запровадження посади Уповноваженого зі свободи слова у ВРУ; відміна квот на трансляцію української музики на радіостанціях		
Нові проблеми	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Новизна політичного питання обумовлює відсутність необхідного знання; ▪ Швидко змінне політичне середовище; ▪ Відсутність фахових експертів 	Недостатня доказова база для інформаційного супроводу; Необхідність швидкого навчання
ПРИКЛАДИ: легалізація одностатевих шлюбів в Україні; запровадження евтаназії в Україні		

ЕМОЦІЇ ТА ЛОГІКА ЯК ОСНОВА ДОКАЗОВОЇ БАЗИ

ЛОГІКА

- Результати виборів і референдумів
- Аналіз законодавства
- Статистика та аналіз баз даних
 - Економічні показники
- Аналіз витрат і прибутків
- Експертиза

- ПЛЮСИ:**
- + Легше спілкуватися з посадовцями
 - + Авторитетність
 - + Перевірюваність
 - + Об'єктивність

- МІНУСИ:**
- Нерозуміння Громадськості
 - Відсутність масштабного розголосу
 - Обмежене коло зацікавлених осіб
 - Ресурсна затратність

Можуть бути достатніми доказами, але...

ЕМОЦІЇ ТА ЛОГІКА ЯК ОСНОВА ДОКАЗОВОЇ БАЗИ

ЕМОЦІЇ

- Інтерв'ю
- Опитування та соціологічні дослідження
- Фокус-групи
- Особисті історії (посилання на ЗМІ)
- Аналіз потреб і очікувань
- Консультації

- ПЛЮСИ:**
- + Перспектива широкого резонансу
 - + Підтримка пересічними громадянами
 - + Легітимність

- МІНУСИ:**
- Складна перевірка доказів
 - Потреба у великій вибірці
 - Необхідність масштабного залучення ЗМІ
 - Загроза необ'єктивності

Потребують доповнення логічними доказами!

ЛОГІКА: Кампанія НАСАН проти розширення аеропорту “Хітроу”

- Коаліція Західного Лондона проти розширення аеропорту була створена у 1960-х роках.
- Провела багато неуспішних кампаній у 1960х-1990х роках.
- Використання “м’яких” аргументів: якість життя місцевих жителів, шумове забруднення.
- 2008: Дослідження фірми CE Delft, замовлене Комісією, забезпечило економічні аргументи проти будівництва третього терміналу (Т3) аеропорту.
- 2009: Торі пообіцяли скасувати плани будівництва Т3, якщо виграють вибори.

ЕМОЦІЇ: Міжнародна кампанія за заборону протипіхотних мін

- Кампанія розпочалася у 1991-92 рр. з теми неефективності протипіхотних мін як засобів ведення війни, затрат на них державних бюджетів тощо.
- Військово-промисловий комплекс мав високооплачуваних науковців, аналітиків тощо, які заперечували аргументи кампанії.
- Кампанія змінила акцент з військово-економічних аргументів на ціну людського життя, з виступами Принцеси Діани та фотографіями дітей, які зазнали фізичних ушкоджень від протипіхотних мін.
- 1997: Було підписано Угоду про заборону протипіхотних мін

4. РИЗИКИ У ПОЛІТИЦІ – це...

Загроза недосягнення цілей політики через виникнення непередбачуваних обставин або неналежне управління ресурсами під час розробки та впровадження політики

АНАЛІЗ РИЗИКІВ SWOT – це...

Оцінка внутрішніх і зовнішніх сильних та слабких сторін, що дає організації можливість розробити стратегію, яка ґрунтуватиметься на сильних сторонах та уникати / мінімізувати несприятливі чинники.

Цей інструмент також дає організаціям можливість перспективно подивитися на проблему: оцінити майбутні потенційні можливості та загрози, а також врахувати це при визначенні стратегій.

АНАЛІЗ РИЗИКІВ SWOT

Що ми робимо добре, що працює на нашу користь?

Що ми робимо не достатньо добре, що працює проти нас?

Strengths (Сильні сторони)	Weaknesses (Слабкі сторони)
Opportunities (Можливості)	Threats (Загрози)

Якими тенденціями або змінами в соціальному середовищі ми могли б скористатися на нашу користь?

Які тенденції або зміни в соціальному середовищі можуть мати негативний вплив на нашу кампанію?

АНАЛІЗ РИЗИКІВ У ПРОЕКТНІЙ ПРОПОЗИЦІЇ

Ризик	Ймовірність	Вплив	Запобігання	Коментар
Позачергові вибори	Низька	Високий	Планування основної діяльності до старту виборчої кампанії	Політичний ризик, загроза
Незацікавленість посадових осіб	Висока	Високий	Забезпечення підтримки ініціатив певними чиновниками до старту діяльності	Політичний ризик, загроза
Брак фахової підготовки у НУО	Середня	Низький	Передбачення можливості залучення консультантів	Технологічний ризик, слабка сторона – можливості
Незацікавленість ЗМІ	Середня	Середній	Покладання обов'язків PR-менеджменту на окрему особу	Соціальний ризик, загроза – можливості
Брак фінансових ресурсів	Низька	Високий	Залучення бізнес-кампаній до фінансування	Економічний ризик, слабка сторона – можливості

Сесія 8. ІНФОРМАЦІЙНИЙ СУПРОВІД ПОЛІТИКИ

1. ЩО ВПЛИВАЄ НА ІНФОРМАЦІЙНИ СУПРОВІД ПОЛІТИКИ?

- Актуальність політики щодо конкретних питань (не щодо комплексних сфер) і залучення до менш формальних способів політичної комунікації
- Ріст інтересу до співпраці у процесі вироблення та реалізації політики, до створення коаліцій
- Збільшення відсотку населення, які слідкують за інформацією у медіа та користуються Інтернетом, однак скептично ставляться до ефективного інформування та комунікації
- З іншого боку: ріст прихильників он-лайн форм прояву громадської активності
- Визнання потенціалу інформаційно-комунікаційних технологій у процесі розробки політики та проведенні кампаній

ЩО ТАКЕ WEB 2.0?

Web 2.0 – це методика проектування системи, яка враховує мережеву взаємодію та стає ТИМ
КРАЩЕ, чим більше людей нею користуються

Web 2.0 – це принцип залучення користувачів до наповнення та багаторазового вивірення змісту інформації, що потрапляє он-лайн

Повніше!
Питання надійності, достовірності та об'єктивності, як правило, до уваги не беруться...

"Демократичний обмін інформацією!
Будь-хто може поширювати свої думки та ідеї у спосіб, раніше доступний лише тільки офіційним медіа на комерційній основі.
Це стало можливо завдяки радикальним змінам пошуку, фільтрації та рейтингування Інтернет-контенту

WEB 2.0

- Соціальні мережі

Facebook MySpace Linkedin Twitter

- Подкастинг, відкастинг

YouTube The Hub iTunes

- Блогінг (он-лайн журналістика)

Blogger WordPress Tumblr

- Вікі

Wikipedia Wiki-сервіси

- Мобільні технології

Sms Мобільна комунікація

ВИКОРИСТАННЯ НОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ: З ЧОГО ПОЧАТИ?

- Напрацювання потужної бази даних
- Короткі, сфокусовані повідомлення
- Особистий характер
- Розробка стратегій для різних рівнів залучення
- Координація активності в мережі та поза нею

2. ЩО ТАКЕ ЕФЕКТИВНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ?

- Сформульоване коротко
- Сформульоване зрозуміло
- Сформульоване цікаво
- Донесене через правильно обраний канал інформації

- ❖ Назва або перше речення повинно повно розкривати проблему
- ❖ Цифри та імена у назві
- ❖ Посилання на авторитет експерта
- ❖ Обґрунтованість (повні та авторитетні докази)
- ❖ Можливість зворотного зв'язку

ЯК СКЛАСТИ ПРЕС-РЕЛІЗ:

ЗМІСТ

Ніколи не оприлюднюйте неперевірену інформацію!

Слідуйте за людьми!
Слідуйте за грошима!

- 1 РЕЧЕННЯ (НАЗВА): повний і вичерпний зміст новини
- 1 АБЗАЦ: опис новини (причини, наслідки), вказівка на джерело
- 2 АБЗАЦ: важливість новини
- 3 АБЗАЦ: посилання та коментарі, цитати
- 4 АБЗАЦ: посилання на інші події, очікування

“ВБИВСТВО У ІГРАШКОВОМУ МІСТІ!”

1 РЕЧЕННЯ:	Вчора молодий шимпанзе Марлі Манкі був заарештований за вбивство 5-річної Доллі Долл.
1 АБЗАЦ:	Доллі була знайдена під іграшковим кабриолетом з вирваним волоссям і зламаною рукою. Поліція, яка приїхала на виклик містера Ведмедя, що живе неподалік, застала Манкі на місці злочину – він намагався закопати вирване волосся на дитячому майданчику. Шимпанзе повністю заперечує свою вину.
2 АБЗАЦ:	Подія викликала паніку у мешканців міста. Барбі, що живуть у елітному кварталі, відмовляються виводити дітей на прогулянку. Дитячі садки порожніють, магазини втрачають прибуток, оскільки налякані мешканці бояться виходити на вулиці. Все необхідне вони замовляють через Інтернет. За таких умов, не відомо, чи вдасться місту отримати обіцяну позику від Міжнародного іграшкового фонду, на яку так сподівалися місцеві бізнесмени. Крім того, ці події можуть негативно відобразитись на рейтингу чинного мера, який нещодавно заявив про своє бажання балотуватися на виборах.
3 АБЗАЦ:	За словами шефа поліції, боятися нічого, оскільки вбивство Доллі обов'язково буде розкрито, а винний – покараний. Однак підтримки серед мешканців він не знаходить. “Цей злочин не є випадковістю!” – заявив містер Ведмідь (саме він викликав поліцію). “Я давно писав у мерію листи з проханням організувати вуличний патруль, однак безрезультатно”. Мер від коментарів відмовився.
4 АБЗАЦ:	Це вбивство – не перше. Нагадаємо, що за останній рік були криваво вбиті багатодітна сім'я кенгуру та пенсіонер Супермен. Ці злочини так і не були розкриті. Наразі Манкі чекає суд. Поліція сподівається, що розслідування дозволить не лише покарати винного, а й проллє світло на інші злочини.

Сесія 9. МОНІТОРИНГ І ОЦІНКА

1. МОНІТОРИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ

- Перевірка виконання законів і рішень органів влади
- Системне комплексне дослідження діяльності органів влади щодо технологій підготовки, прийняття та впровадження певних рішень

❖ Рівні влади
 (національний,
 регіональний
 місцевий рівень)

❖ Органи влади

❖ Сфери діяльності
 (різні політики)

МЕТА

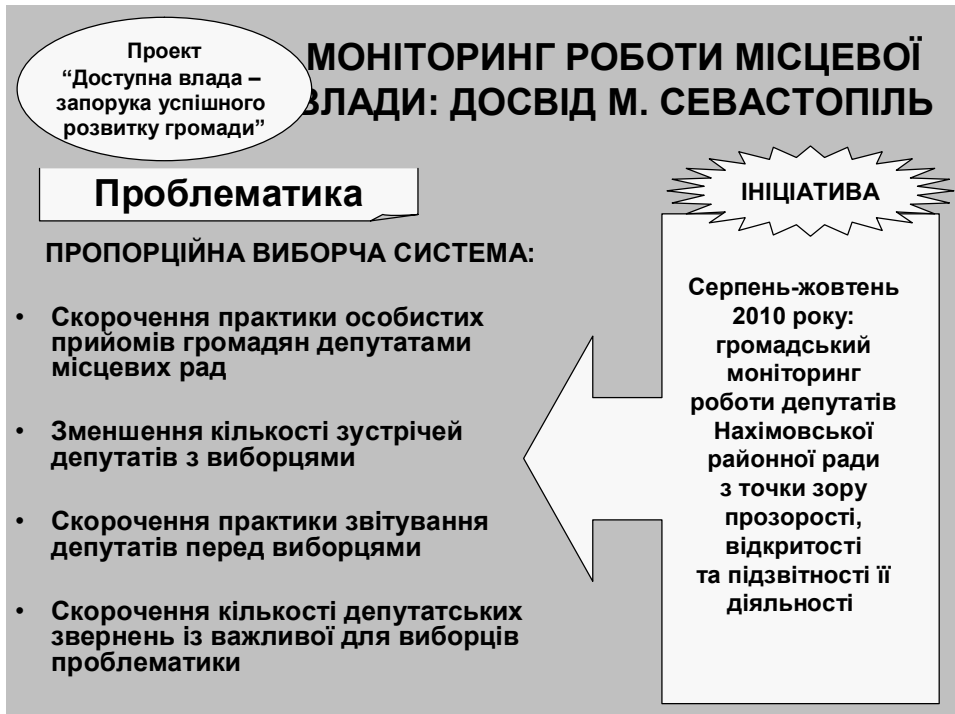
- Виявлення суспільно важливих потреб і очікувань
- Вирішення питань, які потребують оперативного втручання
- Попередження виникнення “нових” проблем політики

ПРИНЦИПИ ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ

ПРИНЦИП МАКСИМАЛЬНОГО РОЗКРИТТЯ	Вся інформація, якою володіють публічні органи, має бути доступною; винятки мають бути максимально обмежені, а органи мають обґрунтувати та довести необхідність таких винятків
ОБОВ'ЯЗОК ОПРИЛЮДНЮВАТИ	Публічні органи зобов'язані оприлюднювати основу інформацію
СТИМУЛЮВАННЯ ВІДКРИТОСТІ УРЯДУ	Публічні органи повинні дієво сприяти відкритості влади
ОБМЕЖЕНА СФЕРА ВИНЯТКІВ	Винятки повинні бути зрозумілими, конкретно описаними та підлягати суворому контролю на предмет наявності шкоди та громадського інтересу (мета закриття інформації)
СПРОЩЕНА ПРОЦЕДУРА ДОСТУПУ ДО ІНФОРМАЦІЇ	Інформаційні запити повинні опрацьовуватися швидко; перегляд відмов у задоволенні запитів повинен бути доступним і незалежним
ОБМЕЖЕНІ ВИТРАТИ	Плата за надання інформації не повинна бути перешкодою направлення інформаційних запитів для громадян
ВІДКРИТІСТЬ ЗАСІДАНЬ	Засідання публічних органів повинні бути відкритими для громадян
РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ СТВОРЮЄ ПРЕЦЕДЕНТ	Закони, які суперечать принципу максимального розкриття інформації, повинні бути скасовані або змінені
ЗАХИСТ ІНФОРМАТОРІВ	Особи, які повідомляють інформацію про правопорушення, мають бути захищені

МОНІТОРИНГ ДІЙ ВЛАДИ: ДОСВІД ПОЛЬЩІ

- Збір інформації про людей, які обираються та виконують публічні функції (біографія, активність, спосіб голосування), та розміщення її на веб-сайті
- Контроль виробу осіб на найвищій державній посаді (прокурорів, суддів тощо): на сайті з'являється їхня біографія, відповіді на моніторингові питання, суспільна думка про особливості посади, набір обов'язків і необхідних компетенцій
- Моніторинг дотримання конкретних прав (наприклад, свобода слова та доступ до інформації)

МОНІТОРИНГ РОБОТИ МІСЦЕВОЇ ВЛАДИ: ДОСВІД М. СЕВАСТОПОЛЯ

ДІЯЛЬНІСТЬ

- Зібрана звітна інформація у кожного депутата щодо його діяльності: було направлено 42 запити до кожного депутата (кількість прийомів громадян, депутатських звернень на прийомах, вирішених проблем громадян, зустрічей з виборцями, внесених проектів рішень і прийнятих рішень)
- 2 запити до голови ради з проханням надати інформацію щодо Регламенту, положення про громадські слухання і загальні збори громадян, а також письмові звіти депутатів
- Сформована робоча група у складі 7 осіб, яка провела моніторинг взаємодії депутатського корпусу зі ЗМІ

Результат

Аналітичний звіт накладом 150 примірників і вкладиш до газети “Подобиці” накладом 100 тис. примірників (зведені результати моніторингу та рекомендації)

Докази

• 23 депутати займалися прийомом громадян на робочому місці
 • У решти графік прийому був доступний, але реально зустрічі не проводилися
 • Більшість депутатів проводили зустрічі 2 рази на місяць (кількість прийнятих громадян – 20 осіб)
 • Місце прийому громадян – ОМС та школи

Реакція

Реакція негативна: мотивація – особа, що направляє запити, проживає в іншому районі та не має права на отримання інформації

МОНІТОРИНГ РОБОТИ МІСЦЕВОЇ ВЛАДИ: ДОСВІД М. МИКОЛАЇВ (серпень-жовтень 2010 року)

Проект
“Прозора робота влади –
основа довіри
громади”

ДІЯЛЬНІСТЬ

- Спостереження за станом і оформленням інформаційних стендів з інформацією про діяльність ОМС та місцевих адміністрацій, доступу до будівель і оформлення приміщень і депутатських приймалень спеціальними інформаційними табличками
- 5 інформаційних запитів щодо отримання офіційної документації до: заступника міського голови, секретаря міської ради, управління по зв'язках з громадськістю
- Аналіз нормативно-правових актів щодо процедур доступу громадськості до інформації про діяльність органів місцевого самоврядування, режиму доступу на засідання, доступу до проектів рішення та прийнятих рішень радою, головою, виконкомом
- Вивчення публікацій у ЗМІ щодо діяльності ОМС
- 19 спостережень процесу: прийомів громадян міським головою, його заступниками, депутатами; засідань міської ради, постійних депутатських комісій і виконавчого комітету
- Вивчення офіційного Інтернет-порталу Миколаївської міської ради
- Неформальні інтерв'ю за спланованим сценарієм з провідними регіональними журналістами з метою з'ясування їхньої думки про відкритість і прозорість діяльності ОМС
- Анонімне анкетування серед депутатів місцевої ради та членів виконавчого комітету

МОНІТОРИНГ РОБОТИ МІСЦЕВОЇ ВЛАДИ: ДОСВІД М. МИКОЛАЇВ (серпень-жовтень 2010 року)

РЕЗУЛЬТАТИ

- Започаткована рубрика “Місцеве самоврядування” у деяких ЗМІ
- Прес-конференції для регіональних ЗМІ
- Розроблений і випущений накладом 2000 екземплярів інформаційний буклет щодо відкритості та прозорості місцевої влади, а також фінальний аналітичний звіт тиражем 100 примірників, який був поширений серед місцевих НУО та ЗМІ
- Круглий стіл у будівлі виконавчого комітету міської ради з метою вивчення думки регіональних експертів щодо рівня відкритості та прозорості міської влади
- 5 телесюжетів у випусках новин

МОНІТОРИНГ РОБОТИ ЖКХ: ДОСВІД М. ВОЗНЕСЕНСЬК

РЕЗУЛЬТАТИ

- Привернуто увагу громадськості до моніторингу шляхом інформаційної кампанії в газеті “День за днем” (випуск вкладки): роз’яснено, що права громадян на користування та контроль за якістю надання комунальних послуг закріплені на законодавчому рівні
- Проведено роз’яснювальну роботу щодо діяльності комунального підприємства “Єдність”

ВПЛИВ

- ✓ Зміна ставлення населення до проблем, пов’язаних із утриманням будинків (індикатор: якість обговорення під час круглих столів)
- ✓ Зміна ставлення працівників ЖЕКів до виконання їхніх обов’язків (результати моніторингу були сприйняті як соціальне замовлення, яке має бути виконане, незважаючи на проблеми у роботі ЖЕКів)
- ✓ Представники ЖЕКів агітували за створення органів самоорганізації населення!

Проект
“Державна молодіжна
політика в інтересах
молоді”

МОНІТОРИНГ. МОЛОДІЖНА ПОЛІТИКА: ДОСВІД М. ХЕРСОН

- Відсутність дієвих механізмів використання та розподілення бюджетних коштів на молодіжну політику
- Відсутність чітких показників, за якими вимірюється позитивний вплив програм
- Відсутність громадського контролю за розподілення коштів у сфері молодіжної політики
- Розпорошеність сфери між декількома суб’єктами розподілу ресурсів
- Відсутність механізмів впливу громадськості на призначення посадовців з питань молоді
- Недосконалість механізмів участі молодих осіб у процесі вироблення та прийняття рішень, які їх безпосередньо стосуються

МОНІТОРИНГ. МОЛОДІЖНА ПОЛІТИКИ: ДОСВІД М. ХЕРСОН

ДІЯЛЬНІСТЬ

- Розіслано 324 інформаційні запити до місцевих органів влади (включно з ОМС)
- Проведено аналіз 5-ти обласних цільових програм
- Проведено 2 фокус-групи з представниками молодіжних НУО, місцевої виконавчої влади та ОМС, профспілками
- Розроблено анкету оцінки молодіжної політики молоддю
- Проведено моніторинг веб-сайтів органів влади на предмет висвітлення молодіжної проблематики
- Результати дослідження представлені на Великих зборах молоді Херсонської області

ІНФОРМУВАННЯ

- Інформаційні розсилки щодо результатів проекту по НУО області
- Інформація про проект розіслана разом з інформаційними запитами до органів влади
- Матеріали експертизи та інформація про проект були розіслані та обговорені всіма консультативно-дорадчими організаціями молоді (22)
- Круглі столи у 3-х містах щодо обговорення результатів проекту
- 2 спецвипуска газети "Вільний вибір" розповсюджені під час публічних заходів проекту

МОНІТОРИНГ. МОЛОДІЖНА ПОЛІТИКИ: ДОСВІД М. ХЕРСОН

РЕЗУЛЬТАТИ

- Визначені причини, що гальмують реалізацію державної політики та вироблення рекомендації до органів влади
- Мотивація представників органів влади до активних дій
- Підготовлений громадський молодіжний актив, готовий ефективно залучатися до процесу вироблення молодіжної політики
- Інформування про проблеми (широке ознайомлення з матеріалами дослідження)

2. ЩО ТАКЕ КОНТРОЛЬ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛІТИКИ

М
О
Н
І
Т
О
Р
И
Н
Г

- Відстеження виконання передбаченої діяльності
- Відстеження раціональності використання доступних ресурсів
- Відстеження успішності менеджменту ризиків

О
Ц
І
Н
К
А

- Відстеження досягнення запланованих результатів
- Відстеження очікуваних і реальних досягнень
- Відстеження спровокованого впливу

ПРИНЦИПИ КОНТРОЛЮ

- Від початку намагайтеся чітко визначити цілі (SMART-критерії) та спрогнозувати вплив! Проблеми, виявлені під час оцінки є проблемами планування
- Намагайтесь демонструвати ефект, а не зусилля
- Шукайте реальні докази, а не підтвердження Вашої правоти
- Досягнення завжди важливіші, ніж результати
- Демонструйте зв'язок планів з реальними діями

Важко оцінювати невизначені зміни

Якщо стіна не впала, не має значення, скільки її розхитували

Якщо вона крикає і з пір'ям, то вона – качка, а не навпаки

Якщо стіна впала, не принципово, чому

Відсутність плану – краще, ніж невиконаний план

2. МОНІТОРИНГ І ОЦІНКА

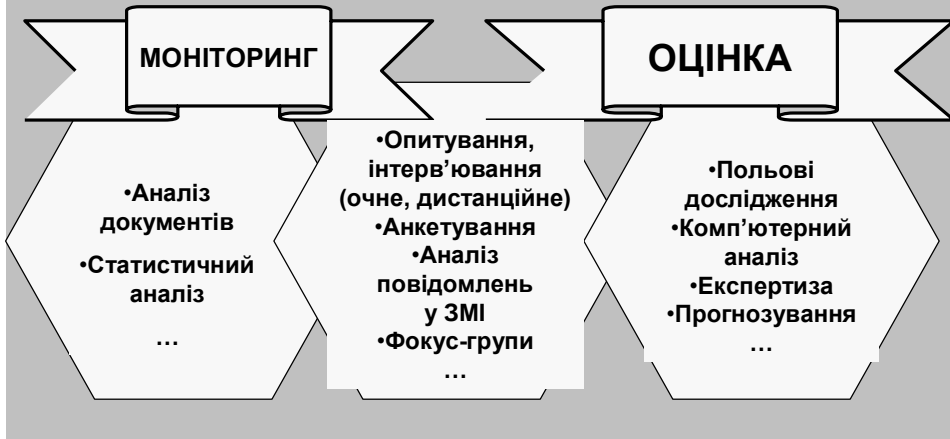

СУБ'ЄКТИ МОНІТОРИНГУ ТА ОЦІНКИ

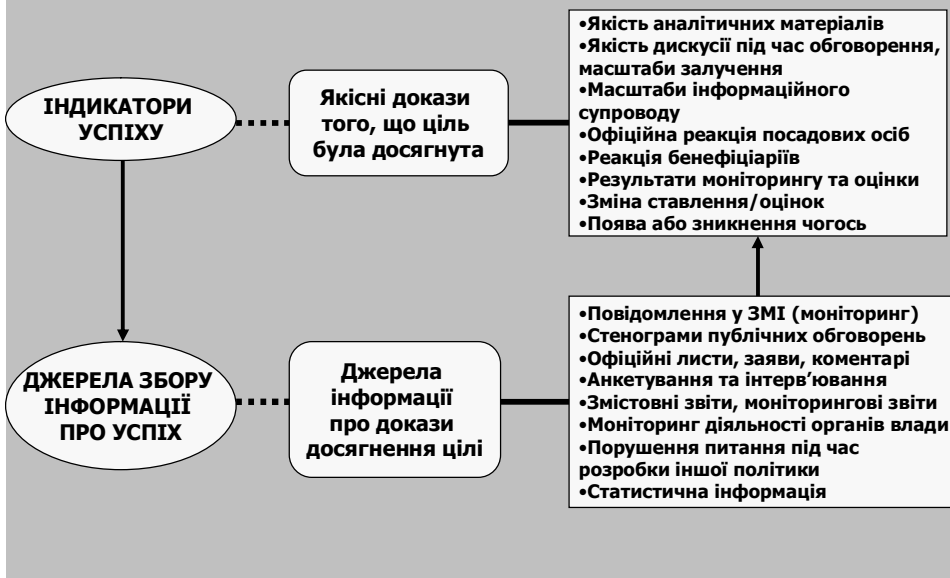

МЕТОДИ МОНІТОРИНГУ ТА ОЦІНКИ

Важко виділити чисті методи моніторингу або оцінки...

3. ІНДИКАТОРИ УСПІХУ

ІНДИКАТОРИ УСПІХУ:**Світова кампанія по скороченню тютюнопаління**

- **ІНДИКАТОРИ ВІДПОВІДНОСТІ ДІЙ ЗАВДАННЯМ:**
 - Відсутність знаків, що вказують на дозвіл куріння
 - Відсутність попільничок у публічних закладах
 - Зниження громадської підтримки законодавства, що дозволяє паління
- **ІНДИКАТОРИ ЯКОСТІ ПОВІТРЯ:** Зниження рівня вмісту бензину, нікотину та поліциклічних ароматичних вуглеводів у повітрі
- **БІОМОНІТОРИНГОВІ ІНДИКАТОРИ:**
 - Зниження рівня видихання карбонового монооксиду
 - Покращення стану легенів курців за результатами проведення медичних тестів легенів
- **ПОВЕДІНКОВІ ІНДИКАТОРИ:**
 - Зменшення кількості курців
 - Зменшення відсотку дорослих людей, які починають палити

МАТРИЦЯ МОНІТОРИНГУ ТА ОЦІНКИ

ДІЯЛЬНІСТЬ	РЕЗУЛЬТАТИ	ДОСЯГНЕННЯ	ІНДИКАТОРИ УСПІХУ	ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ ПРО УСПІХ	ВПЛИВ
Урядова кампанія проти паління					
Розміщення застереження про можливі захворювання на пачках сигарет	З інформацією про шкоду паління ознайомилися 5 мільйонів споживачів сигарет	Відповідно до даних лікарів кількість курців знизилася на 9%	- Зменшення кількості пацієнтів, що курять, у лікарнях - Ріст продажу ліків, які допомагають кинути палити	-Офіційна демографічна статистика -Аналіз ринку продажу ліків -Особисті оцінки лікарів і пацієнтів	Зниження випадків легеневого раку на 5%

- ✓ Вплив вказує на досягнення цілей
- ✓ Цілі можуть бути досягнуті, не досягнуті або частково досягнуті
- ✓ Якщо цілі не досягнуті або частково досягнуті, результатом моніторингу та оцінки мають стати рекомендації щодо їх досягнення у майбутньому та уникнення ризиків